

Türk Haritacılık Tarihi-1:200.000 Ölçekli Haritalar (History of Mapping in Turkey-1:200.000 Scale Maps)

Ali TÜRKEZER, Selman ÇOBANOĞLU

Harita Genel Komutanlığı, Ankara
ali.turkezer@hgk.msb.gov.tr

ÖZET

Bu çalışmada; 1911-1929 yılları arasında tamamlanan, Türkiye'deki modern tekniklerle üretilen ilk harita serisi olan 1:200.000 ölçekli Bonn projeksiyonlu haritaların özellikleri, yapım süreci ve üretenlerin isimleri gün ışığına çıkarılmaya çalışılmıştır. Türkiye coğrafyasının tamamını gösteren haritaların üretilmesi için 1910 yılında Harita Komisyonu bünyesine İstikşaf Şubesi dâhil edilmiştir. Haritalar Ayasofya Camisinin aleminden geçen enlem ve boylam daireleri başlangıç alınarak, alan koruyan Bonn projeksiyonunda üretilmiştir. Türkiye topraklarını kapsayan 123 paftanın arazi çalışmaları 76 ayrı kişi tarafından gerçekleştirilmiştir. Üretimler doğudan batıya olacak şekilde toplam 18 yılda tamamlanmıştır. Üretime 1914 ve 1920 yılları haricinde kesintisiz devam edilmiştir. İstikşaf (keşif) haritaları olarak da anılan söz konusu harita serisi, 1:25.000 ölçekli haritaların üretilmesinde seçim haritası olarak büyük faydalar sağlamıştır.

Anahtar Kelimeler: İstikşaf haritası, Bonn projeksiyonu, 1:200.000.

ABSTRACT

In this study, It's tried to bring the light to the specifications, the process and the names of surveyors in the production of 1:200.000 scale maps, the first map series produced in modern techniques in Turkey, in Bonn projection between 1911-1929. In order to produce these maps covering Turkish territory, Reconnaissance Branch was incorporated into The Mapping Commission. The maps were produced in the datum based on the latitude and longitude of Ayasofya Mosque in equal area Bonn Projection. The field works for the 123 sheets covering the country were conducted by 76 staff. The production was completed in 18 years starting from east west. Field works continued without stopping except in years 1914 and 1920. This map series called also reconnaissance maps contributed a lot to producing 1:25.000 scale maps.

Key words: Reconnaissance map, Bonn projection, 1:200.000.

1. GİRİŞ

Bir düşünür şöyle diyor: "Geleceğin en iyi kâhini, geçmişti". Geçmişini layıkıyla öğrenip anlayamamış toplumlar geleceklerini doğru

olarak inşa edemezler. Tarih bir açıdan geçmişte yapılan hataların akılda bulundurulması olarak tekrarlanması önlenirken, diğer taraftan gelecekte karşılaşılabilecek zorluklarda geçmişteki başarılarından güç alınmasını sağlar.

Yaşananların gelecek nesillere aktarılması; yaşandığı anda resmi olarak tutulmuş tarihçeler, yaşayan kişilerin hatıraları ve tarihçilerin belgelere dayalı araştırmalarıyla gerçekleştirilir.

Bu çalışmanın amacı, geçmişte haritacılık alanında yapılanları belgelerle ortaya koyarak Türk Haritacılık Tarihi araştırmalarına pozitif bir katkı yapmak, çok zor şartlar altında ve büyük emekler harcanarak yapılan çalışmaların kaybolmadan gelecek nesillere ulaştırılmasını sağlamaktır.

Çalışmada, Türkiye'nin modern ölçme ve hesap teknikleri kullanılarak üretilen ilk harita serisi olan 1:200.000 ölçekli Bonn projeksiyonlu haritaların tarihçesi derlenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışma için bizi harekete geçiren ise, Harita Genel Komutanlığı da yapmış olan Tümğ.(E) Cevat ÜLKEKUL'un Cumhuriyet Dönemi Türk Haritacılık Tarihi isimli eserinde belirttiği bir dilek ve temennidir. Eserde, 1:200.000 ölçekli çalışmalar hakkında detaylı bilgiler ve bu çalışmalara katılanların isimleri verilirken, her bir paftayı üreten haritacıların isimlerinin pafta pafta ortaya konulmasının öneminden bahsedilmiş ve bu çalışmanın gelecekteki haritacılar tarafından gerçekleştirilmesi temennisinde bulunulmuştur.

Bu temenniden yola çıkılarak yapılan çalışmada, Türkiye'deki haritacılığın kısa tarihinden başlanmış, 1:200.000 ölçekli haritaların özellikleri, yapım süreci ve arazi çalışmalarında görev alan haritacıların isimleri, çalıştıkları bölgeler ve yaklaşık çalışma alanları verilmiştir.

2. TÜRKİYE'DE HARİTACILIĞIN KISA TARİHÇESİ (1880-1910)

Lokal münferit çalışmalar dışında, Türkiye'de bütünsel olarak üretilen ilk harita serisi, 1883-1895 yılları arasında Genelkurmay bünyesindeki 5'inci Şube (Harita ve Fen) tarafından derlenen 1:210.000 ölçekli Balkan haritaları ile 1:200.000 ölçekli Anadolu haritalarıdır. Balkan haritaları 1877 seferinde Ruslar tarafından yapılan 1:210.000 ölçekli istikşaf haritaları ile 1:300.000 ölçekli Avusturya haritalarından, Anadolu haritaları ise 1:250.000 ölçekli Kiepert haritalarından tahvil yöntemiyle, ilkel aletler kullanılarak arazi bütünlemesiyle hazırlanmış haritalardır. Fakat bunların haritacılık açısından bir değerinin olmadığı ve sadece harita üzerine yazılmış bir coğrafi isim listesi olarak kabul edilebileceği düşünülmektedir (Aygün, 1980).

Günümüzün haritacılık tekniğine uygun olarak üretilen ilk paftalar ise 1896 yılında hazırlanan Eskişehir ve Ağapınar paftalarıdır. Fransız iki uzmanın da dâhil olduğu Türk subaylarından oluşturulan Jeodezi Komisyonu, modern anlamdaki ilk haritacılık faaliyetine Eskişehir'de bir bazın uzunluğunu, bir noktanın astronomik enlemini ölçerek başlamıştır.

Bir yıl sonra dağıtılan Jeodezi Komisyonundan sonra, modern haritacılık faaliyetlerine ikinci başlangıç 9 Ağustos 1909'da Harita Komisyonunun kuruluşu ile yapılmıştır. Komisyonun ilk üretimi 1:25.000 ölçekli Bakırköy paftasıdır. Bunun için, Bakırköy'de oluşturulan bir bazın uzunluğu ile güney ucunun astronomik enlemi ve bazın kuzey ucuna olan astronomik azimut ölçülmüştür (Aygün, 1980).

Harita Komisyonu, teşkilatındaki Jeodezi Bölümüyle nirengi işleri, Topografya Bölümüyle harita alım işlerini gerçekleştirmek üzere 1910 yılından itibaren düzenli olarak 1:25.000 ölçekli harita üretimine başlamıştır.

İlk düşünceye göre ülkenin tamamı 1:50.000 ölçekli haritalarla kaplanacak, ihtiyaç duyulan yerlerde ise 1:25.000 ölçeği uygulanacaktı. Fakat elde ülkenin tamamını kaplayan bir harita serisinin bulunmaması, yurdu anlamak ve orduyu körlükten kurtarmak maksadıyla, kısa süre içinde ülkenin tamamını 1:200.000 ölçekli haritalarla kaplamak ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu amaçla Komisyonun teşkilatına 1910 yılında İstikşaf Bölümü ilave edilmiştir (Aygün, 1980; Ölçer, 1980).

3. 1:200.000 ÖLÇEKLİ HARİTALARIN ÜRETİM SÜRECİ

1911 yılında başlatılan istikşaf çalışmaları ile 1:200.000 ölçekli haritaların üretimine başlanmıştır. Haritalar, uzunluk koruyan konik projeksiyondan esinlenerek geliştirilmiş olan alan koruyan Bonn projeksiyonu ile üretilmiştir.

Datum başlangıcı olarak Ayasofya Camii'nin aleminde geçen enlem ve boylam daireleri kullanılmıştır. O zamanki şartlarda Greenwich'e göre boylam (zaman) ölçülmesinin mümkün olmaması nedeniyle başlangıç boylamı sıfır kabul edilmiştir. Bakırköy bazının ucunda 1909'da ölçülen enlem değeri jeodezik olarak Ayasofya alemine taşınarak başlangıç enlemi belirlenmiştir.

Bonn projeksiyonu, gerçek bir yüzey (düzlem, silindirik, küre vb.) kullanılmadan oluşturulmuş itibari bir harita projeksiyonudur. Genellikle çok küçük ölçekli harita ve atlasların üretilmesinde kullanılır.

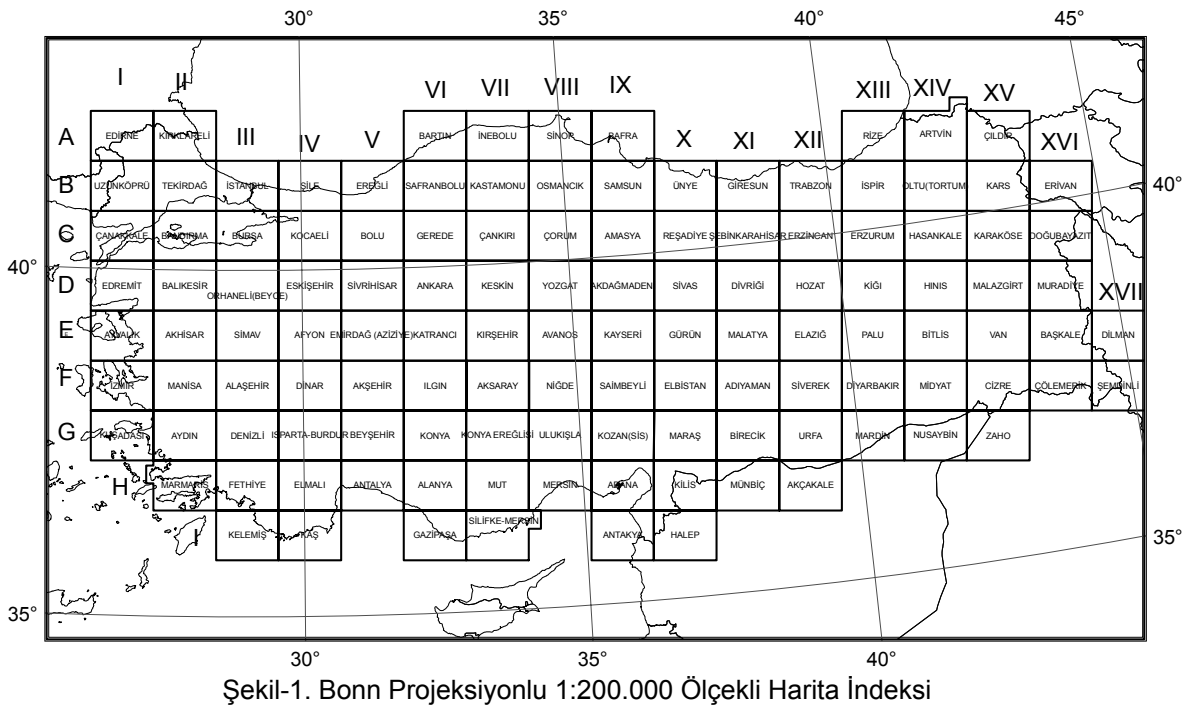
Bonn projeksiyonunda sıfır başlangıç meridyeni projeksiyon düzlemine doğru bir çizgi halinde aktarılır. Başlangıç paraleli olarak seçilen enlem dairesi, uzunluğu korunan bir daire yayı şeklinde çizilir. Diğer paralel daireler yine uzunluk koruyacak şekilde başlangıç paraleli ile eş merkezli (koni tepe noktası) yaylar olarak projeksiyon düzlemine çizilir. Paralel daire yayları üzerinde meridyenlerce bölünen uzunlukların işaretlenerek birleştirilmesiyle de meridyen yayları istenen aralıklarla projeksiyon düzlemine aktarılmış olur. Bonn projeksiyonunda paralel ve meridyen yaylarının projeksiyon düzlemindeki karşılıkları birbirlerini dik olarak kesmezler. Bu nedenle açı koruyan bir projeksiyon olmayıp, paralel daire uzunluklarının korunduğu alan koruyan bir projeksiyon olarak nitelendirilir. Bonn projeksiyonunda coğrafi koordinatları bilinen herhangi bir noktanın projeksiyon koordinatları başlangıç enlemi ve boylamının kesişme noktasına yerleştirilen ve X eksenini başlangıç meridyenini gösteren dik koordinat sisteminde hesaplanabilir (Koçak, E., 1984).

İstikşaf haritalarının Bonn projeksiyon düzleminde 50x40 cm boyutlarında, sağa 100km, yukarı 80 km uzunluğundaki bir alanı kaplayacak şekilde üretilmesi planlanmıştır. (Aygün, 1980). Pafta bölümlemelerinde bir standart bulunmadığı, belli bir paftanın herhangi bir kenarı bir koordinata dayandırılmadığı için pafta köşelerinin koordinatları tam olarak bilinmemektedir. Örnek olarak İstanbul paftası Ayasofya'yı tam ortalayacak şekilde seçilmediğinden, bu ve diğer

paftaların köşe koordinatları tam olarak belli değildir.

İstikşaf haritalarının günümüz haritalarıyla ilişkili bir sayısal indeksinin oluşturabilmesi için Ayasofya'nın enlem ve boylamının bilinmesi gerekmiştir. Bonn projeksiyonu oluşturulurken, Ayasofya'nın boylamı 28,981259 Derece (Merkez meridyen), enlemi 41,008319 Derece (Standart paralel) kabul edilmiştir. Köşe koordinatları bilinmeyen paftaların çizilebilmesi için Ayasofya'yı içine alacak şekilde hazırlanmış olan

İstanbul paftası esas alınmıştır. Bu paftanın Bonn projeksiyonundaki köşe koordinatları km cinsinden (-16.2,-50), (63.8,-50), (63.8,50), (-16.2,50) olarak kabul edilmiş ve bu koordinatlar üzerine her bir pafta için sağa 100 km ve yukarı 80 km ilave edilerek Bonn projeksiyonlu 1:200.000 ölçekli harita serisinin sayısal bir indeksi oluşturulmuştur. Türkiye topraklarını kapsayan toplam 123 paftanın bulunduğu indeks Şekil-1'de verilmiştir.

Şekil-1. Bonn Projeksiyonlu 1:200.000 Ölçekli Harita İndeksi

Paftalar kapsadığı alanın içindeki en büyük yerleşim yerinin adıyla isimlendirilmiştir. Ayrıca her pafta bir pafta numarasına sahiptir. Şekil-1'de gösterildiği gibi, numaralar batı-doğu yönünde Romen rakamları (I-XVII), kuzey güney yönünde A harfinden başlayarak (Ç, Ğ, İ harfleri atlanarak) l'ya kadar harflerin birleşimiyle oluşturulmuştur (Ülkekel, 2000).

Yer bulunması ve hedef belirlenmesinde kolaylık sağlamak amacıyla, Edirne paftasından başlamak üzere, her pafta batıdan doğuya ve kuzeyden güneye 10'ar kilometrelik kenarları olan grid karelerine bölünmüştür. Böylece paftaların tümünü içeren haritada batıdan doğuya 170, kuzeyden güneye 72 kolon oluşturulmuştur. Düşey kolonlar 1'den 170'e kadar numaralanırken, yatay kolonlar a'dan z'ye kadar küçük harflerle gösterilmiş ve z harfinden sonra Romen rakamı eklenerek, la, lb, lla, llb gibi karma yöntemle isimlendirmeye devam edilmiştir. Bu grid kareleri aynı zamanda Bonn

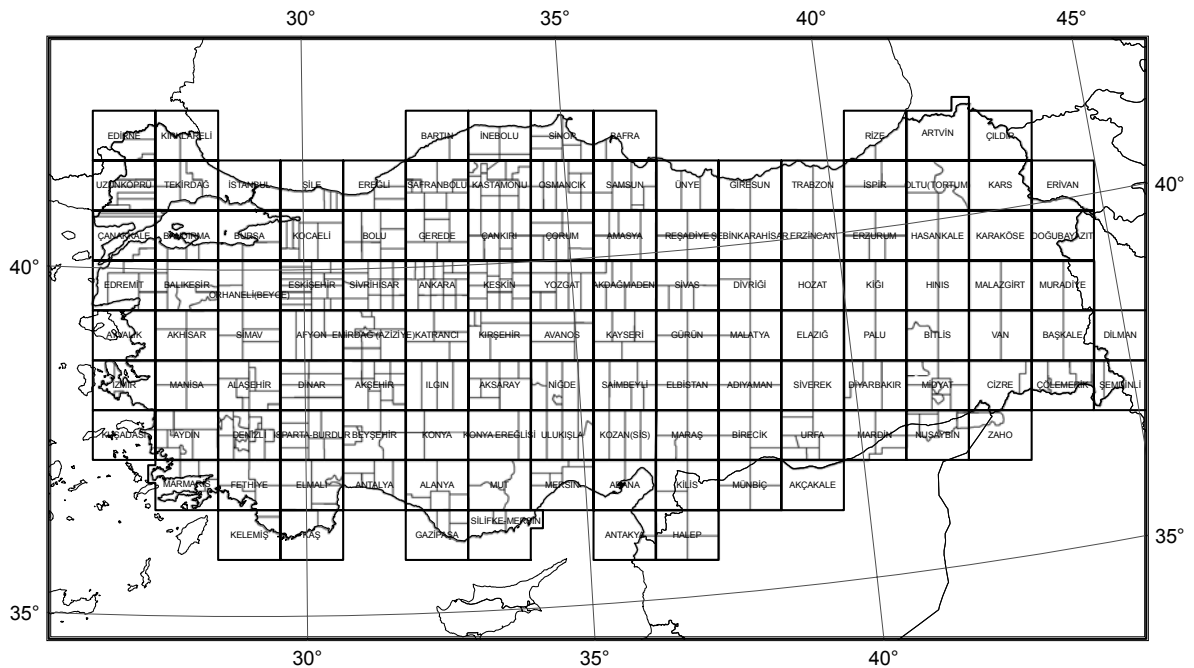
projeksiyonundaki 1:25.000 ölçekli pafta bölümlenmesini göstermektedir (Ülkekel, 2000). Örnek olarak, Ayasofya Camisi 1:25.000 ölçekli 25 I ve 26 I paftalarının kenarlaşma çizgisi üzerindedir.

Haritaların alımları için gerekli olan nirengi değerlerinin öncelikle astronomik olarak belirlenmesi düşünülmüş, bu amaçla topoğraf postalarına astronomi postaları eklenmiştir. Fakat 1911'de yapılan ilk çalışmalar sonucunda astronomi postalarından bir yarar sağlanamamış ve ihtiyaç duyulan nirengilerin yeterli doğrulukta seri şekilde üretilmesine karar verilmiştir. Sonraki yıllarda, ölçülen bazlarla birlikte (Eskişehir, Bakırköy, Erzurum vb.) birinci derece nirengi ağlarından üretilen ikinci derece nirengi ve ileriden kestirme noktaları topoğraf postalarının detay alımlarında kullanılmıştır.

Topoğrafılarca, kanavanın üzerine çizilen nirengi noktaları yardımıyla plançete yönüne

konulduktan sonra, alıdat nivelatris adı verilen ölçüm cetvelleriyle ve bazı yardımcı ölçü malzemesiyle arazide detay alımları maplar üzerinde gerçekleştirilmiştir. Serinin tamamı

yaklaşık 500 parça map üzerine çizilmiştir
(Şekil-2)

Şekil-2. Map Parçaları

Çalışmalar 1911 yılında doğudaki Hasankale Karaköse ve Doğubayazıt paftalarından başlanmış, 1929 yılında Edirne, Kırklareli, Uzunköprü ve Tekirdağ paftaları ile üretimi tamamlanmıştır. Bu serideki Çıldır, Artvin Kars paftalarının tümüyle, Oltu, Karaköse ve Doğubayazıt paftalarının bir kısmının Rus paftalarından, İstanbul ve İzmir paftalarının da 1:25.000 ölçekli paftalardan dönüştürülerek yapıldığı ifade edilmektedir (Aygün, 1980). Bu nedenle söz konusu paftalara ait orijinal maplar bulunmamaktadır. Fakat arşiv incelemesinde, başka paftalara ait mapların da mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Bu eksikliğin mapların kaybolmuş olmasından veya daha fazla bölgenin 1:25.000'lik haritalardan üretilmiş olmasından kaynaklanabileceği değerlendirilmektedir. Arşivde orijinal mapları bulunamayan alanlar Şekil-3'de gösterilmiştir.

Çalışmalara Doğu Anadolu ve özellikle Kafkasya'ya yakın bölgeden başlanılmasına gerekçe olarak, daha önce Rus'lar tarafından bu bölgenin haritalarının yapılmış olması ve mevcut nirengilerin detay alımlarında kullanılacak olması gösterilmektedir (Aygün, 1980). Bölgede çalışmalara başlayan istikşaf harita postaları I. Dünya Savaşının başlamasıyla birlikte 1914 yılında Kafkas ordusuna dâhil edilmiştir.

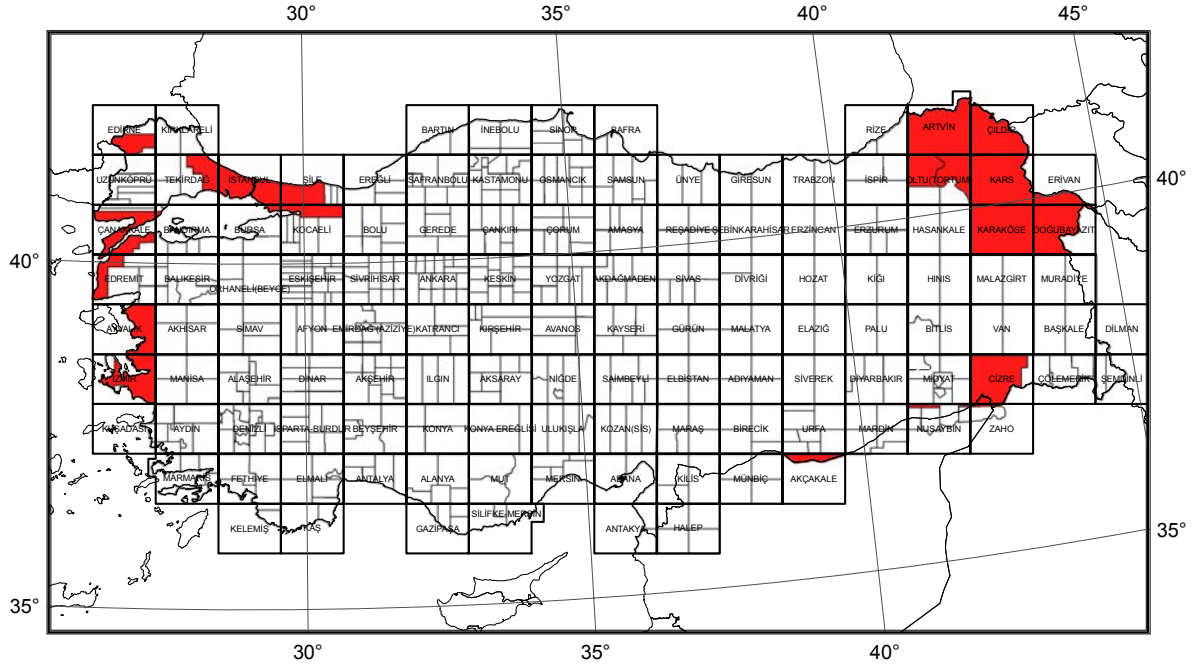
Haritaların üretimine 1914 ve 1920 yılları hariç ara verilmemiştir. Hatta Kurtuluş Savaşı sırasında bile Türk haritacıları ordumuzun hemen gerisinde harita alımını (üretimini) sürdürmüşlerdir. Örneğin; Eskişehir paftasının batı ve kuzey maplarında üretim tarihleri olarak Haziran 1921, doğusunda ise Temmuz 1921 tarihleri göze çarpmaktadır. Eskişehir Kütahya muharebeleri ise 10-24 Temmuz 1921 tarihlerinde gerçekleşmiştir. Sivrihisar, Emirdağ ve Akşehir paftaları 1922 yılının Mayıs-Ağustos döneminde yani Büyük Taarruzun hemen öncesinde üretilmişlerdir. Bu bilgi Türk haritacılarının ordu ile birlikte ön cephede harita alımı ile meşgul olduğunu göstermektedir.

İlk üretilen Hasankale (Şekil-4) paftasıyla birlikte, batıya doğru üretimde zaman içinde belli standartların yerleşmeye başladığı fark edilmektedir. Hasankale paftasında yerleşim yerleri doğrudan pafta üzerine yazılırken, Adana paftasında (Şekil-5) ayrı bir isim kalkının oluşturulduğu, daha batıdaki Bandırma (Şekil-6) paftasında ise daha metodolojik ve sistematik bilgilerin de maplara ilave edildiği görülmektedir.

Paftalar, çalışılan alan ve zamana bağlı olarak iki ile on sekiz (Eskişehir paftası) ayrı parça şeklinde üretilmiştir. Eskişehir, Sivrihisar ve

Ankara paftalarının savaş esnasında çabuk bitirilmesi için küçük parçalar halinde üretildiği değerlendirilmektedir. Bazı paftalarda

(Örn. Denizli, Kastamonu) tecrübe kazanmaları amacıyla küçük parçaların teğmen rütbesindeki subaylara yaptırıldığı göze çarpmaktadır.

Şekil-3. Mapları Mevcut Olmayan Alanlar

Şekil-4: Hasankale Paftası

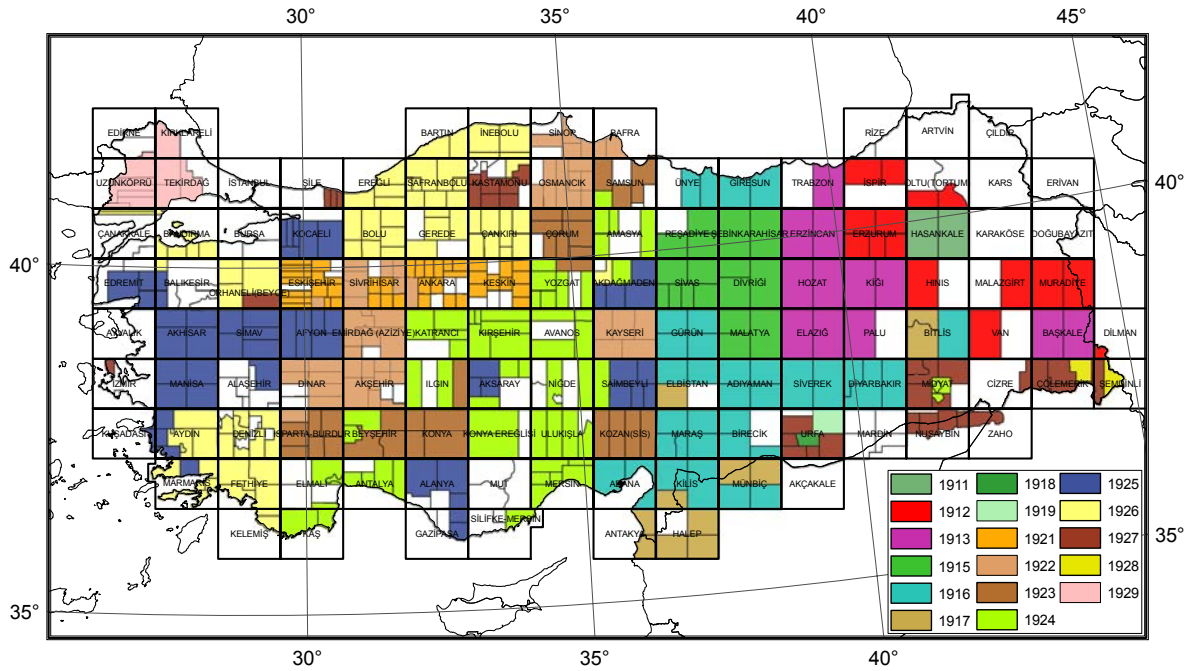
Şekil-5: Adana Paftası

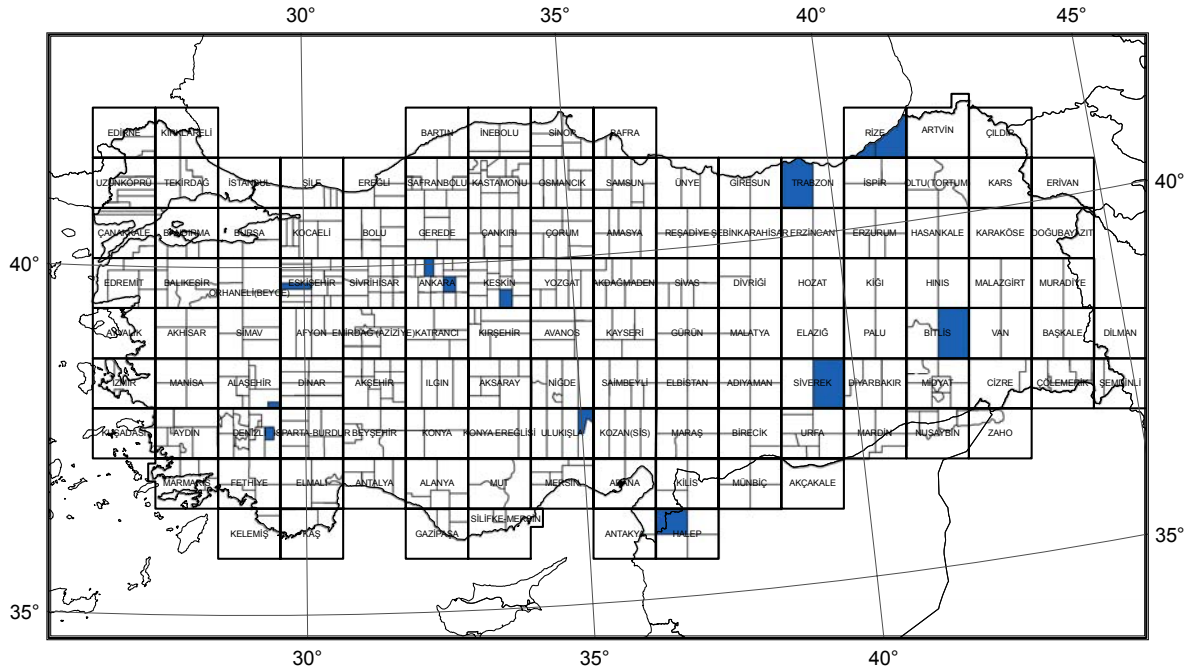
Şekil-6: Bandırma Paftasının Bir Parçası

Mapların üzerinde yazan bilgilere göre haritaların üretim yılları Şekil-7'de gösterilmiştir. Maplar iki yılda üretildiği gibi aralarında 10 yılı aşkın fark olan parçalar da mevcuttur. Örneğin; Urfa paftasının bazı parçaları 1918'de bazıları 1927'de üretilmiştir. Mapların üzerinde üretim tarihi bulunamamışsa yapım yılları boş bırakılmıştır. Bursa ve Mut paftalarında hiçbir mapta tarih bilgisi bulunamamıştır. Ayrıca mapları bulunamayan ve tahvil ile üretildikleri düşünülen paftalar için de tarih kısmı boş bırakılmıştır. Genelde aynı kişi tarafından aynı paftaya ait üretilen birden fazla mapın sadece bir tanesinde tarih yazıldığı görülmüştür.

Arazi çalışmalarını gerçekleştirenlerin belirlenmesi aşamasında bazı maplarda şahıs isimleri tespit edilememiştir. İmza olmayan veya imzanın kime ait olduğu belirlenemeyen parçalar Şekil-8'de gösterilmiştir.

Şekil-7: Yıllara Göre Üretim Durumu

Şekil-8. Üretenlerin İsimleri Tespit Edilemeyen Maplar

Mapların üzerinde şahısların adları bulunmaktadır. Aynı dönemde aynı isimle çalışanların ayırt edilebilmesi için isimlerinin yanına memleketlerin de dahil edildiği görülmektedir (Örn. Cemal Galatalı, Cemal Üsküdarlı). Sadece isimlerden şahısları ayırtetmek oldukça yoğun, zaman alıcı ve titiz bir çalışmayı gerektirmiştir. Bu tespit, 2010 yılında Harita Genel Komutanlığında hazırlanan Haritacılar Albümünden yararlanılmıştır. Örnek

olarak; maplar üzerinde yazan A.Kadri isminin iki, H.Tahsin'in iki, M.Sait'in iki, İ.Hakkı'nın üç farklı şahsa ait olduğu tespit edilmiştir. Maplarda bulunan çalışma tarihleri ve rütbelerinden bu şahısların farklı sicil numaralarına sahip olmaları gerektiği anlaşılmış ve bu sayede soyadlarına veya soyadları bilinmeyen şahısların sicil numaralarına göre ayrılabilmeleri sağlanmıştır.

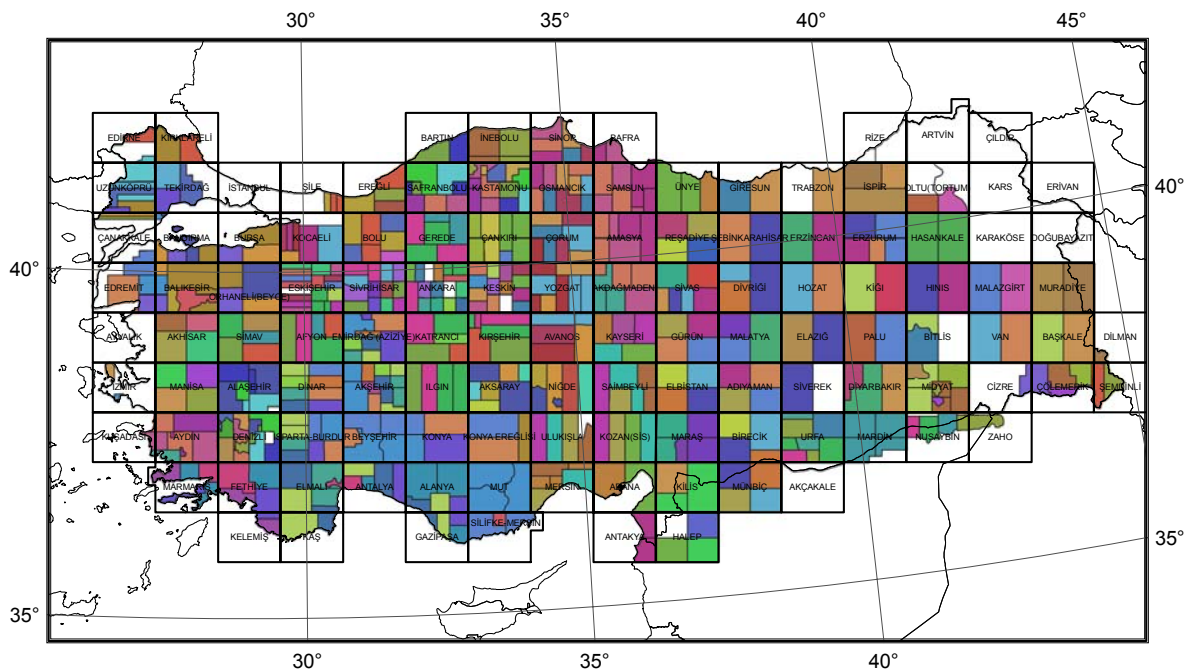
Bütün çabalara rağmen yine de Sabih, B.Sami, Kenan ve A.Salih'in soyadlarına veya sicil numaralarına ulaşılamamıştır. Örn. Kur.Bnb. Bağdatlı Sabih'in, 1911'de ilk yapılan paftalardan Hasankale paftasında ismi bulunmaktadır. İlk çalışmayı yapmış olması nedeniyle Tuğ. Abdurrahman AYGÜN'ün anılarında İstikşaf Bölümü Müdürü ve sonradan Irak'ın ilk Türkiye büyükelçisi olduğu bildirilen şahsın, Haritacılar Albümünde ismi olmadığından soyadı veya sicil numarası tespit edilememiştir.

Soyadları bulunamayan şahısların isimleri sicil numaraları ile birlikte verilmiştir. Soyadı bulunamayanlardan topoğraf Arif (1335-T.16)'in, Haritacılar Albümünde M.Akif BEĞİT ismi ile yazıldığı tespit edilmiştir.

Çalışma sonucunda, 1:200.000 ölçekli harita serisinin detay alımı için arazi çalışmaları toplam 76 ayrı kişinin görev aldığı belirlenmiştir (Şekil-9). Bazı haritalarda sadece posta komutanı olarak binbaşı ve yarbay rütbesindeki şahısların isimleri görülmüş ve haritaları yapan olarak bu isimler listeye dahil edilmiştir. Örn. Hasankale

paftasını çalışan ilk istikşaf ekibinde yer aldığı bildirilen Bnb.Mahmut, Yzb.Mehmet, Ütgm.Ali Rıza-Potçu, Ütgm.Kadri, Ütgm.Osman, Tgm.İbrahim, Tgm.İshak, Kozmoğraf Ahmet Ziya ve Yzb.Hamdi-Pepe (Aygün, 1980) yerine listeye sadece, paftada imzası olan Sabih dahil edilmiştir. Çalışmamızda, mapların üzerindeki isimler esas alındığından, bazı maplarda arazide alım yapanların isimleri ortaya çıkarılamamış olabilir.

Çalışanların isimleri, yaklaşık çalışma alanları (km² biriminde), çalıştıkları paftalar, arazi çalışmasını bitiriş tarihleri, yapım anındaki rütbe ve haritalarda yazan isimleri EK'teki tablo ve haritalarda gösterilmiştir. Üretim süresi hakkında bilgi vermesi açısından bazı paftaların ve Kurtuluş Savaşı tarihi açısından önemli olduğu değerlendirilen Kütahya, Eskişehir bölgesine ait mapların (eğer mevcut ise) çalışmalarına başlangıç tarihleri de verilmiştir. Bu nedenle EK'teki tablolarla bulunan tek tarihler mapların bitiş tarihini ifade etmektedir.

Şekil-9: Mapları Çalışan Personel

4. SONUÇ

Türkiye’de 1896 yılında başlayan modern anlamdaki ilk haritacılık çalışmaları, ilk meyvesini 1929 yılında tamamlanan 1:200.000 ölçekli harita serisi ile vermiştir. Üretimi 18 yılda tamamlanan bu seri; ülke temel nirengi ağının 1954 yılında tamamlanmasıyla ivme kazanan, ülkenin savunma ve kalkınması için hayati derecede önemli 1:25.000 ölçekli haritaların üretiminde istikşaf haritası olarak büyük faydalar sağlamıştır.

Türk haritacıları, Kurtuluş Savaşı esnasında ordunun hemen gerisinde savaş için çok gerekli olan bölge haritalarını hazırlayabilmek için yoğun çaba sarf etmiştir. Sakarya Savaşının hemen öncesinde hazırlanan 1:100.000 ölçekli haritanın ordunun ne kadar işine yaradığını Yüce Atatürk, 1 Mart 1923 tarihli veciz sözünde ifade etmektedir. “Harita Dairesinin bir sene zarfında orduya yetiştirdiği haritaların son zaferin iktisabında dahil olmuş, ordu bu haritalar sayesinde hedefi zafere suhuletle vasil olmuştur”.

Hepsi birbirinden değerli bu çalışmalardan, özellikle Adana paftasına ait mapların (Yzb.Feridun ve Ütgm.Nüzhet) nefaset ve güzelliğine hayran olmamak elde değildir. Ayrıca mülazım-ı evvel (Ütgm.) Ali (AROMA)’nin çalıştığı paftaların yazı tersiminin güzelliğini vurgulamak gerekir.

Arşivin tozlu raflarında bu nadide eserlerin korunması için titizlikle uğraşan ve çalışmalar boyunca mapların incelenmesinde bizlere yardımcı olan Adnan GÖKMEN, Yaman DEMİR, Birsan OGAN ve Mustafa ÇAKICI’ya, mapların üzerindeki eski alfabeyi yeni Türk alfabesine çeviren isimleri bilinmeyen haritacılar, şahısların tespitinde büyük faydası olan Haritacılar Albümünün hazırlanmasına liderlik eden Müh.Alb.Mustafa ATA’ya ve bu yazının meydana getirilmesi için bizleri teşvik eden Tümğ.(E) Cevat ÜLKEKUL’a teşekkürlerimizi sunarız.

Son olarak bu vesileyle; bu çalışmaları yapan, isimleri bilinen ve bilinmeyen, ebediyete intikal etmiş tüm haritacıları rahmet ve şükranla anarız.

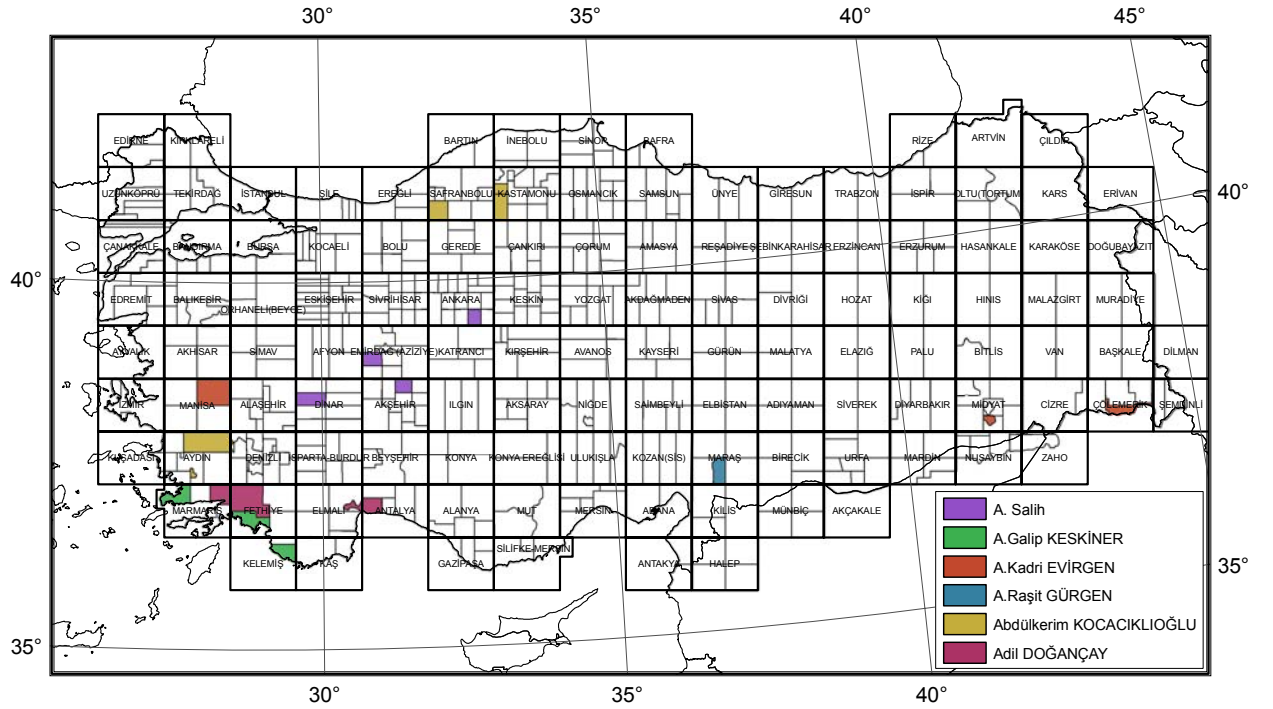
Selam sana milletçe vatanca,
Yurdun bir uçtan bir uca
Fethinde yeniden,
Haritacı deyip geçtiğimiz
Kahraman Karınca.

Ömer Kayaoğlu,
(Harita Dergisi 1959, Sayı 58)

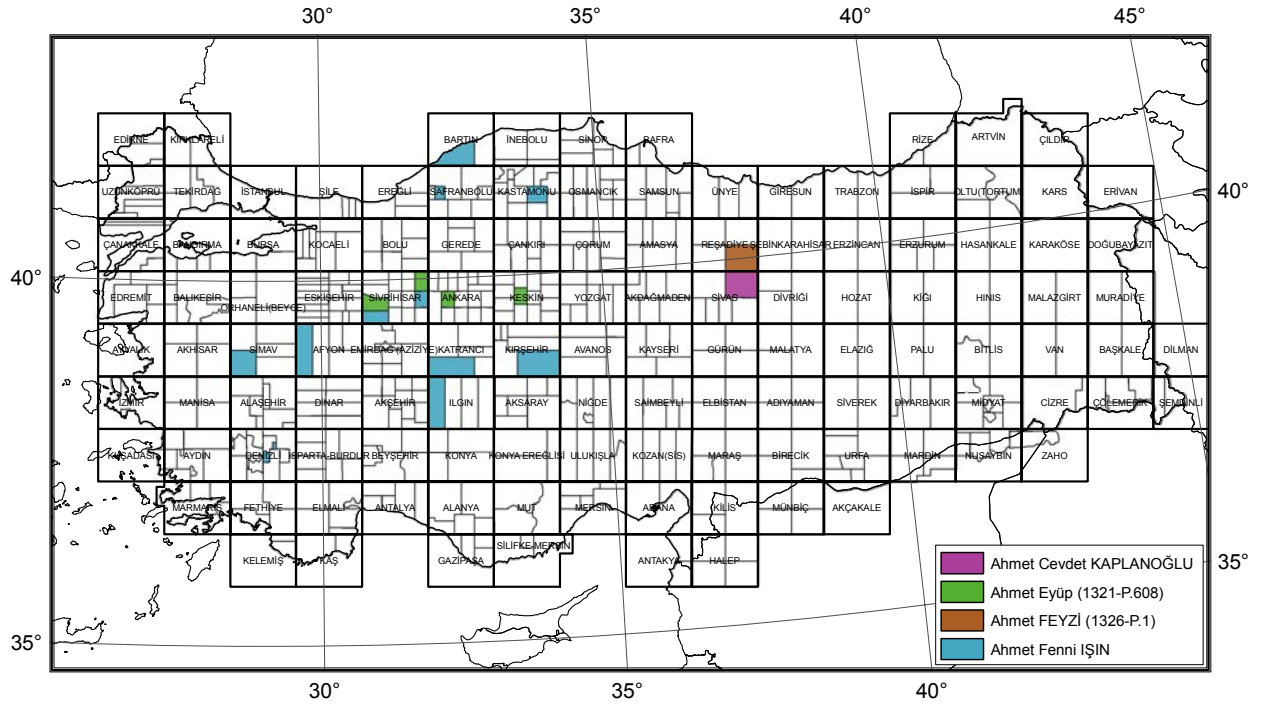
KAYNAKLAR

- Aygün, A., 1980, **Türk Haritacılık Tarihi**, Cilt-1,2, Harita Genel Müdürlüğü, 1980, Ankara.
- Koçak, E., 1984, **Harita Projeksiyonları**, Karadeniz Üniversitesi Basımevi, 1984, Trabzon.
- Ölçer, Ş.,1980, **Haritacı Mehmet Şevki Paşa ve İkinci Meşrutiyet Öncesiyle 1908’den 1918 Yılı Sonuna Kadarki On Yıllık Dönemde Osmanlı Ülkesi Haritasının Alımı İçin Yapılan Örgütlenme ve İşlerin Tarih Özeti**, Harita Genel Müdürlüğü, 1980, Ankara.
- Ülkekul, C., 2000, **Cumhuriyet Dönemi Türk Haritacılık Tarihi (İlk On Yıl)**, Dönence, 2000, İstanbul

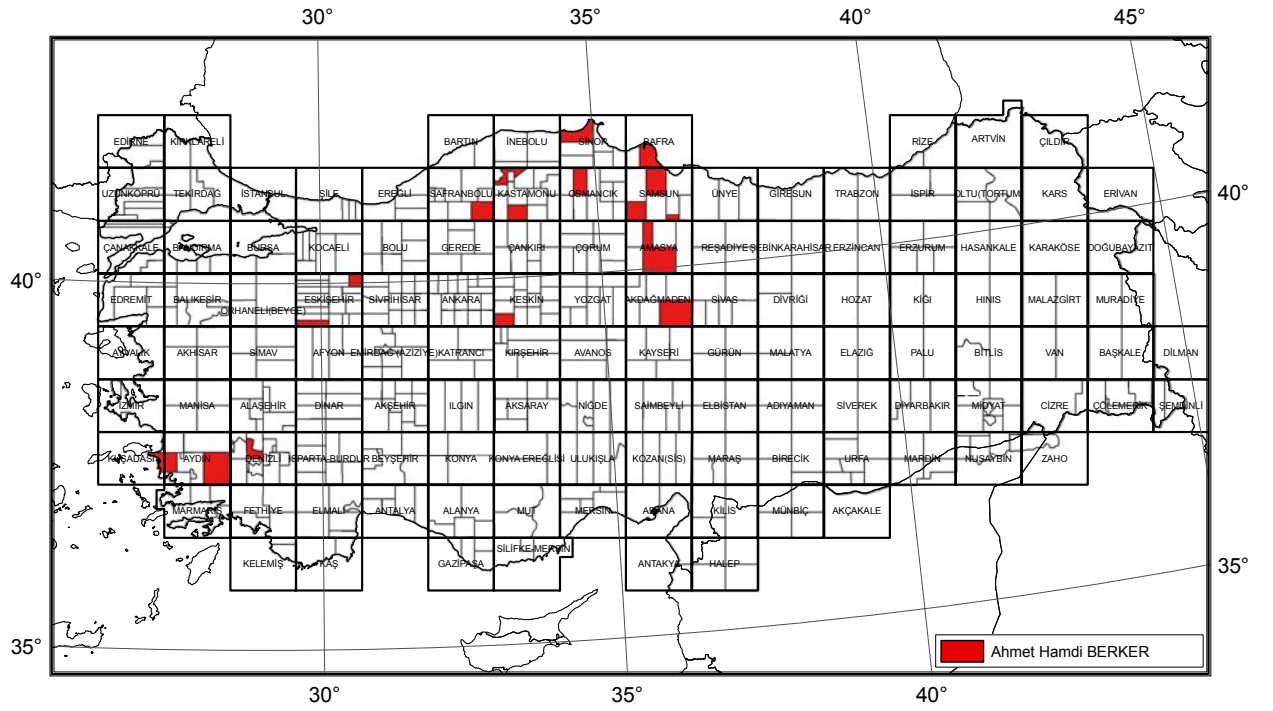
EK

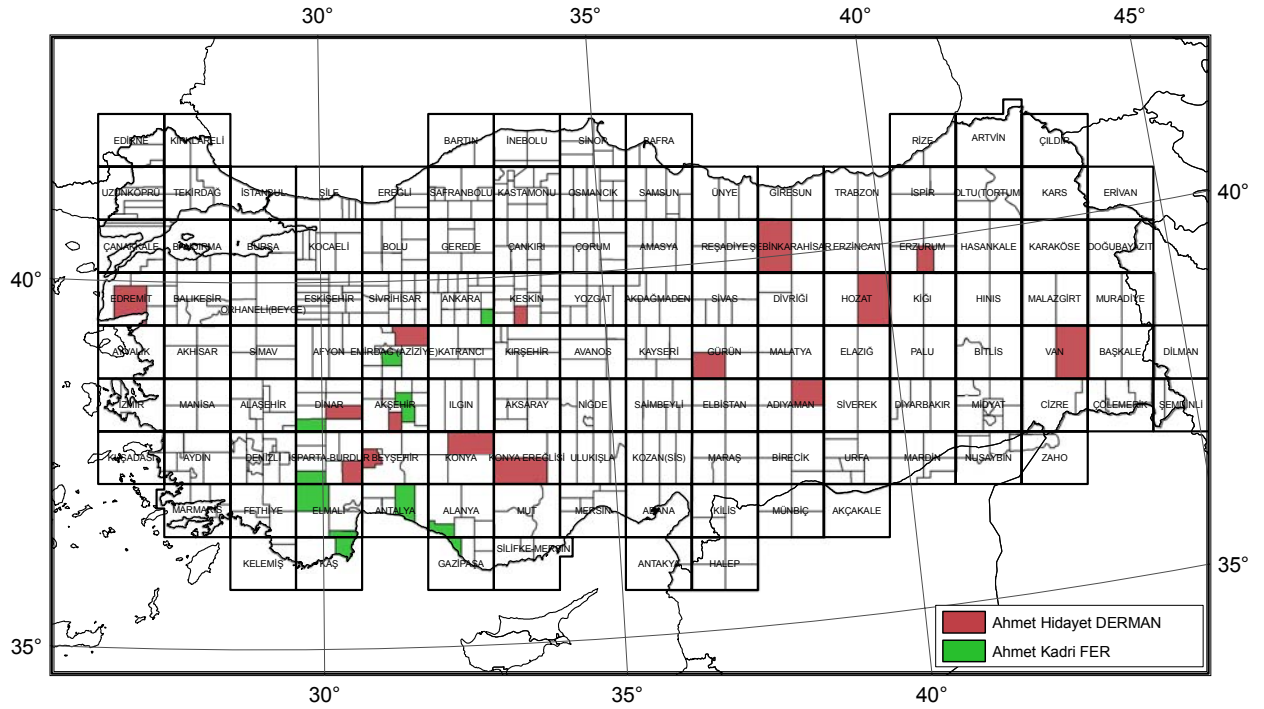
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
1	A. Salih (2500)	Dinar	17.9.1338 7.11.1338	Yzb.A. Salih
		Emirdağ	24.5.1338 29.6.1338	Yzb.A. Salih
		Ankara	3.9.1337	Ütgm.A. Salih
		Akşehir	5.7.1338 15.7.1338	Yzb.A. Salih
2	A. Galip KESKİNER (2500)	Marmaris	27.7.1926	Ütgm.A. Galip
		Fethiye	23.9.1926	Ütgm.A. Galip
		Keleşmiş	25.11.1926	Ütgm. Ali Galip
3	A. Kadri EVİRGEN (2900)	Manisa	31.8.1341	Tgm.A. Kadri
		Çölemerik	1927	Ütgm.A. Kadri
		Midyat	30.11.1340	Tgm.A. Kadri
4	A. Raşit GÜRGEN (750)	Maraş	31.10.1332	Ütgm. Raşit
5	Abdülkerim KOCACIKLIOĞLU (4200)	Aydın	25.7.1926	Ütgm. Abdülkerim
		Aydın	3.7.1926	Ütgm. Abdülkerim
		Safranbolu	25.11.1926	Ütgm. Abdülkerim
		Kastamonu	1.7.1927	Ütgm. Abdülkerim
		Kastamonu	31.7.1927	Ütgm. Abdülkerim
6	Adil DOĞANÇAY (4000)	Marmaris	30.5.1926	Ütgm. Adil
		Fethiye	1.11.1926	Ütgm. Adil
		Elmalı	15.6.1340	Tgm. Adil
		Antalya	15.7.1340	Tgm. M. Adil

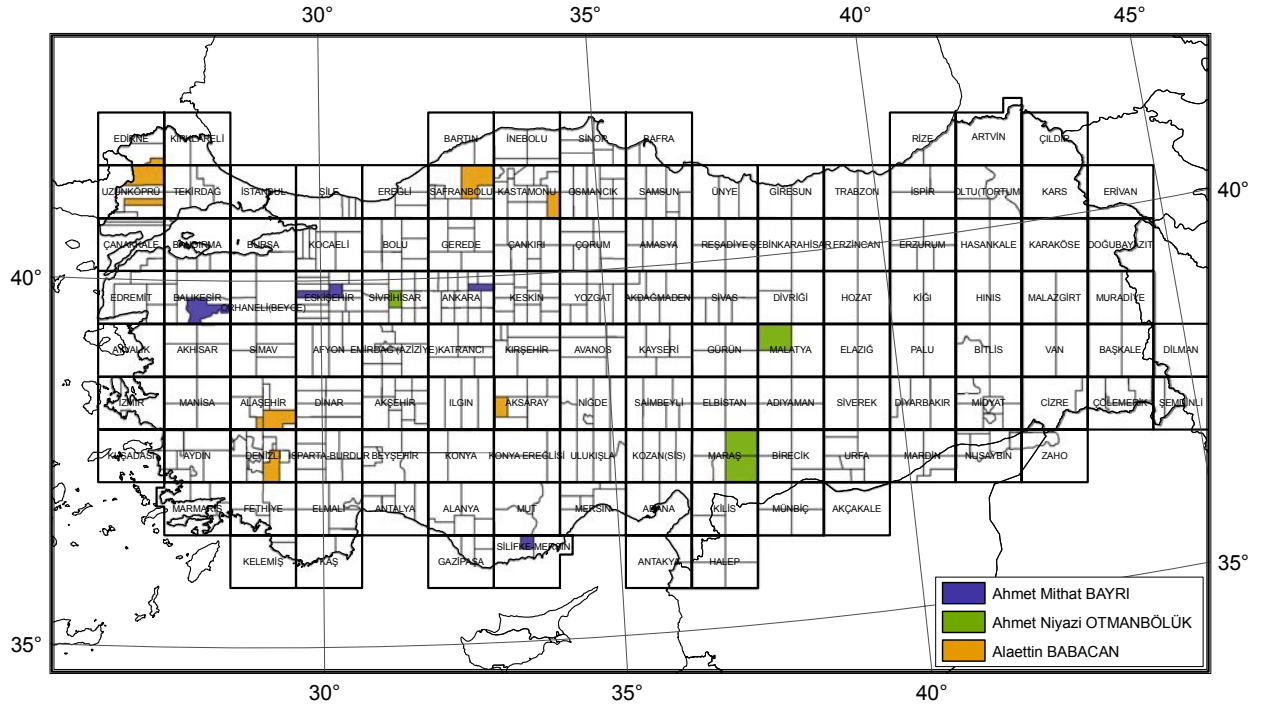
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
7	Ahmet Cevdet KAPLANOĞLU (2000)	Sivas	1.9.1331- 22.10.1331	Yzb.Cevdet
8	Ahmet Eyüp (1321-P.608) (2500)	Sivrihisar(batı)	27.4.1338 24.5.1338	Yzb.A.Eyüp
		Sivrihisar(doğu)	6.7.1338 29.7.1338	Yzb.A.Eyüp
		Ankara	30.8.1337	Yzb.A.Eyüp
		Keskin	3.10.1337	Yzb.A.Eyüp
9	Ahmet Fenni İŞİN (14500)	Simav	20.11.1341	Yzb.Fenni
		Denizli	-	Yzb.Fenni
		Denizli	-	Yzb.Fenni
		Afyon	29.8.1341	Yzb.Fenni Rıza
		Sivrihisar(batı)	26.4.1338 24.5.1338	Yzb.Fenni Rıza
		Sivrihisar(doğu)	7.7.1338 31.7.1338	Yzb.Fenni
		Bartın	8.11.1926	Yzb.Fenni
		Safranbolu	30.11.1926	Yzb.Fenni
		Katrancı	-	Yzb.Fenni
		Ilgın	7.6.1340	Yzb.Fenni
		Kırşehir	31.10.1340	Yzb.Fenni Rıza
		Kastamonu	30.6.1927	Yzb.Fenni
10	Ahmet FEYZİ (1326-P.1) (2000)	Reşadiye	18.10.1331	Ütgm.Feyzi

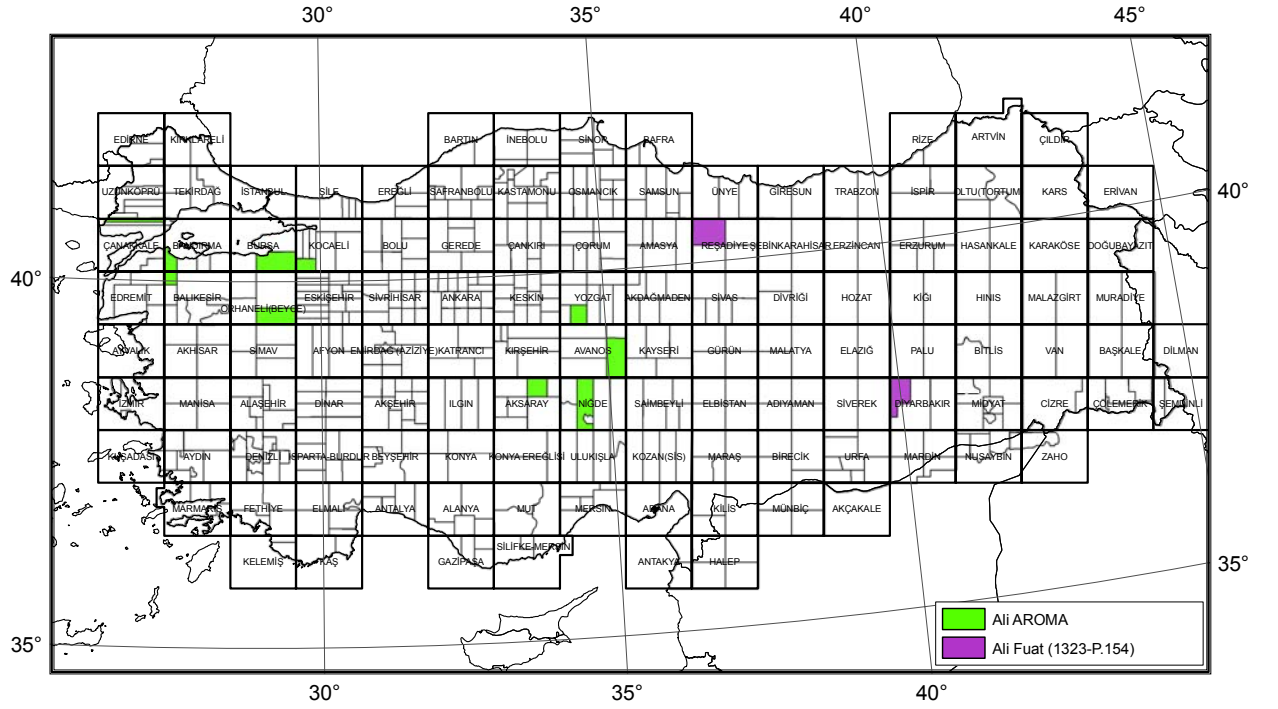
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
11	Ahmet Hamdi BERKER (17000)	Aydın	29.11.1341	Yzb.Ahmet
		Aydın	16.9.1926	Yzb.Ahmet
		Denizli	20.9.1926	Yzb.Ahmet
		Eskişehir(batı)	8.6.1337	Yzb.Ahmet
		Eskişehir(doğu)	-	Yzb.Ahmet
		Safranbolu	10.12.1926	Yzb.A.Hamdi
		Keskin	-	Yzb.Ahmet
		Kastamonu	-	Yzb.Ahmed Hamdi
		Kastamonu	11.7.1927	Yzb.Ahmed Hamdi
		Sinop	-	Yzb.Ahmet
		Osmancık	27.9.1338	Yzb.Ahmet
		Bafra	28.11.1338	Yzb.Ahmet
		Samsun	30.6.1340	Yzb.Ahmet
		Samsun	-	Yzb.Ahmet
		Samsun	-	Yzb.Ahmet
		Amasya	29.11.1340	Yzb.Ahmet
		Amasya	-	Yzb.Ahmet
		Akdağmadeni	30.8.1341	Yzb.Ahmet Hamdi

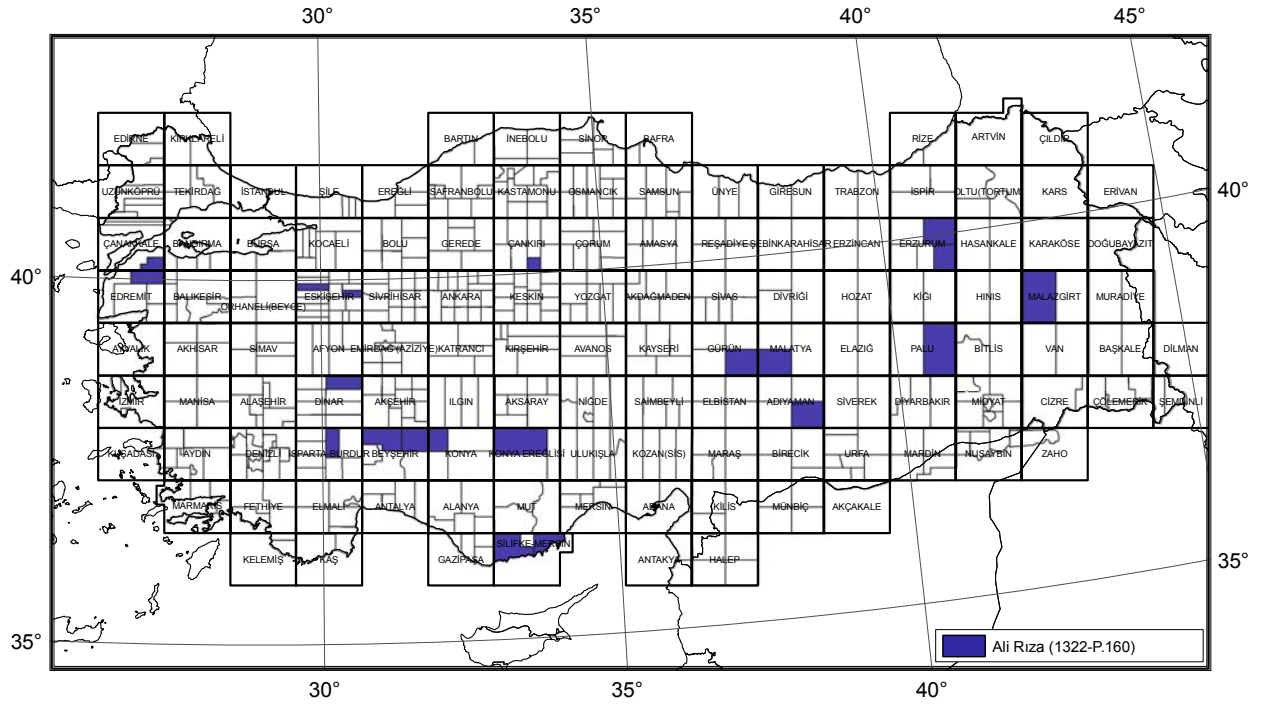
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
12	Ahmet Hidayet Derman (30500)	Edremit	25.12.1341	Yzb.Ahmet Hidayet
		Dinar	30.10.1338	Yzb.Ahmet Hidayet
		Isparta-Burdur	24.6.1339	Yzb.A.Hidayet
		Emirdağ (Aziziye)	20.7.1338	Yzb.A.Hidayet
		Beyşehir	12.8.1340	Yzb.A.Hidayet
		Konya	1.12.1339	Yzb.A.Hidayet
		Konya Ereğlisi	5.12.1340	Yzb.A.Hidayet
		Keskin	-	Yzb.A.Hidayet
		Gürün	25.4.1332- 17.7.1332	Ütgm.A.Hidayet
		Şebinkarahisar	15.11.1331	Ütgm.A.Hidayet
		Adıyaman	25.10.1332	Ütgm.A.Hidayet
		Hozat	1329	Tgm.A.Hidayet
		Erzurum	30.9.1328	Tgm.A.Hidayet
		Van	-	Tgm.A.Hidayet
13	Ahmet Kadri FER (9600)	Akşehir	15.8.1338	Yzb.A.Hidayet
		Elmalı	-	Bnb.A.Kadri
		Kaş	1.7.1340	Bnb.A.Kadri
		Dinar	-	Bnb.A.Kadri
		Isparta-Burdur	20.6.1339	Bnb.Kadri
		Emirdağ (Aziziye)	22.5.1338 25.6.1338	Bnb.A.Kadri
		Antalya	5.12.1340	Bnb.A.Kadri
		Ankara	8.9.1337	Yzb.Ahmet Kadri
		Alanya	-	Bnb.A.Kadri
		Gazipaşa	-	Bnb.Ahmet Kadri
		Akşehir	26.7.1338	Bnb.A.Kadri
		Akşehir		Bnb.A.Kadri

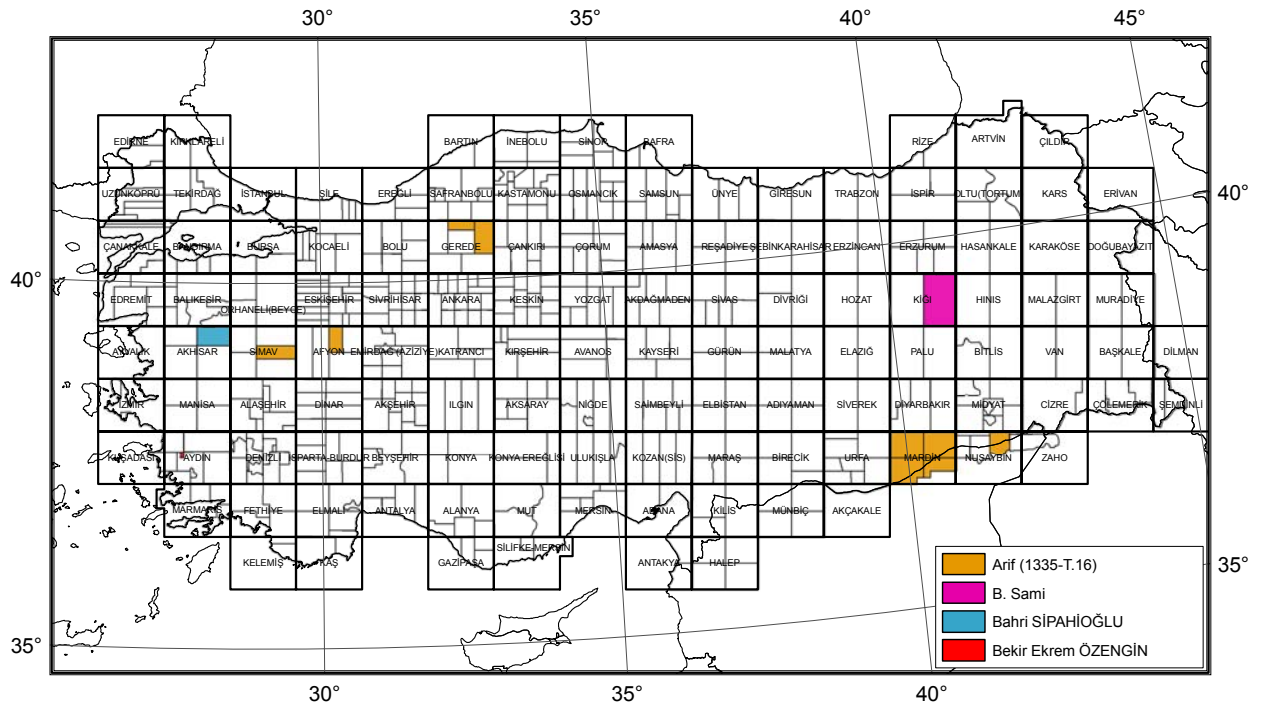
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
14	Ahmet Mithat BAYRI (3200)	Balıkesir	-	Bnb.Mithat
		Eskişehir(batı)	20.6.1337	Yzb.A.Mithat
		Eskişehir(doğu)	29.6.1337 14.7.1337	Yzb.A.Mithat
		Ankara	2.9.1337	Yzb.Mithat
		Silifke-Mersin	-	Bnb.Mithat
15	Ahmet Niyazi OTMANBÖLÜK (6500)	Sivrihisar	9.10.1337 20.11.1337	Yzb.Niyazi
		Maraş	6.8.1332	Ütğm.A.Niyazi
		Maraş	13.9.1332	Ütğm.A.Niyazi
		Malatya	19.10.1331	Ütğm.A.Niyazi
16	Alaettin BABACAN (8300)	Uzunköprü (kuzey)	31.9.1929	Topoğraf B.M.Alaettin
		Uzunköprü (güney)	5.9.1929	Topoğraf Alaettin
		Alaşehir (batı)	-	Tğm.Alaettin
		Alaşehir (doğu)	-	Tğm.Alaettin
		Denizli	8.6.1926	Tğm.Alaettin
		Safranbolu	31.11.1926	Tğm.Alaettin
		Aksaray	20.5.1341	Tğm.Alaettin
		Kastamonu	-	Tğm.Alaettin

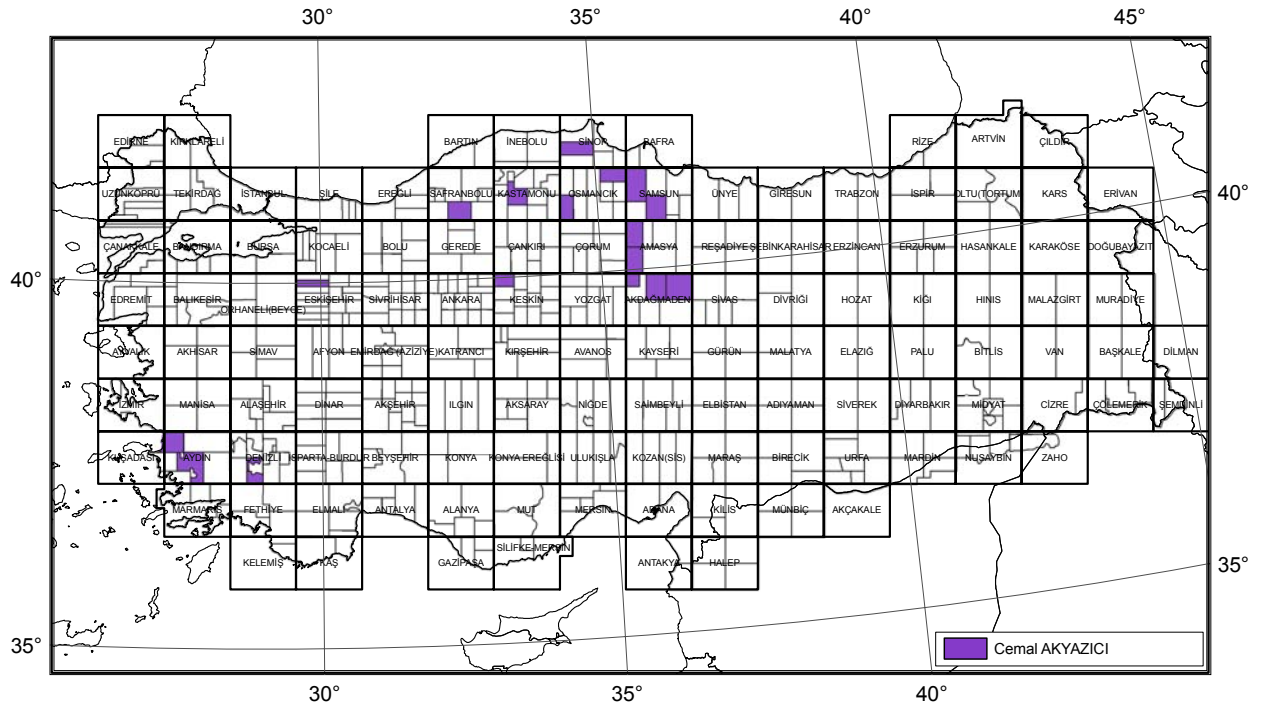
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
17	Ali AROMA (10600)	Çanakkale	9.6.1926	Ütgm.Ali
		Bandırma	19.7.1926	Ütgm.Ali
		Bursa	-	Ütgm.Ali
		Orhaneli (Beyce)	2.1.1927	Ütgm.Ali
		Kocaeli	1.9.1341	Ütgm.Ali
		Aksaray	15.11.1340	Tgm.Ali
		Yozgat	6.7.1340	Tgm.Ali
		Avanos	15.9.1340	Tgm.Ali
		Niğde	1.9.1340	Tgm.Ali
18	Ali Fuat (1323-154) (3400)	Reşadiye	-	Ütgm.Ali Fuat
		Diyarbakır	10.8.1332	Ütgm.A.Fuat

Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
19	Ali Rıza (1320-P.160) (32500)	Edremit (Çanakkale)	-	Yzb.Ali Rıza
		Eskişehir (batı)	22.6.1337	Yzb.A.Rıza
		Eskişehir (doğu)	12.7.1337	Yzb.Ali Rıza
		Dinar	27.8.1338 31.10.1338	Yzb.A.Rıza
		Isparta-Burdur	15.5.1339	Yzb.A.Rıza
		Beyşehir(doğu)	30.9.1339	Yzb.A.Rıza
		Beyşehir(batı)	5.7.1340	Yzb.A.Rıza
		Konya	15.8.1339	Yzb.A.Rıza
		Silifke-Mersin(batı)	-	Yzb.A.Rıza
		Silifke-Mersin(doğu)	24.10.1340	Yzb.A.Rıza
		Konya Ereğlisi	25.10.1340	Yzb.A.Rıza
		Çankırı	1.11.1926	Bnb.A.Rıza
		Gürün	10.8.1332	Ütgm.A.Rıza
		Malatya	4.11.1331	Ütgm.A.Rıza
		Adıyaman	13.11.1332	Yzb.A.Rıza
		Erzurum(kuzey)	3.10.1328	Tgm.Ali Rıza
		Erzurum(güney)	30.9.1328	Ütgm.Ali Rıza
		Palu	-	Ütgm.A.Rıza
		Malazgirt	-	Ütgm.A.Rıza

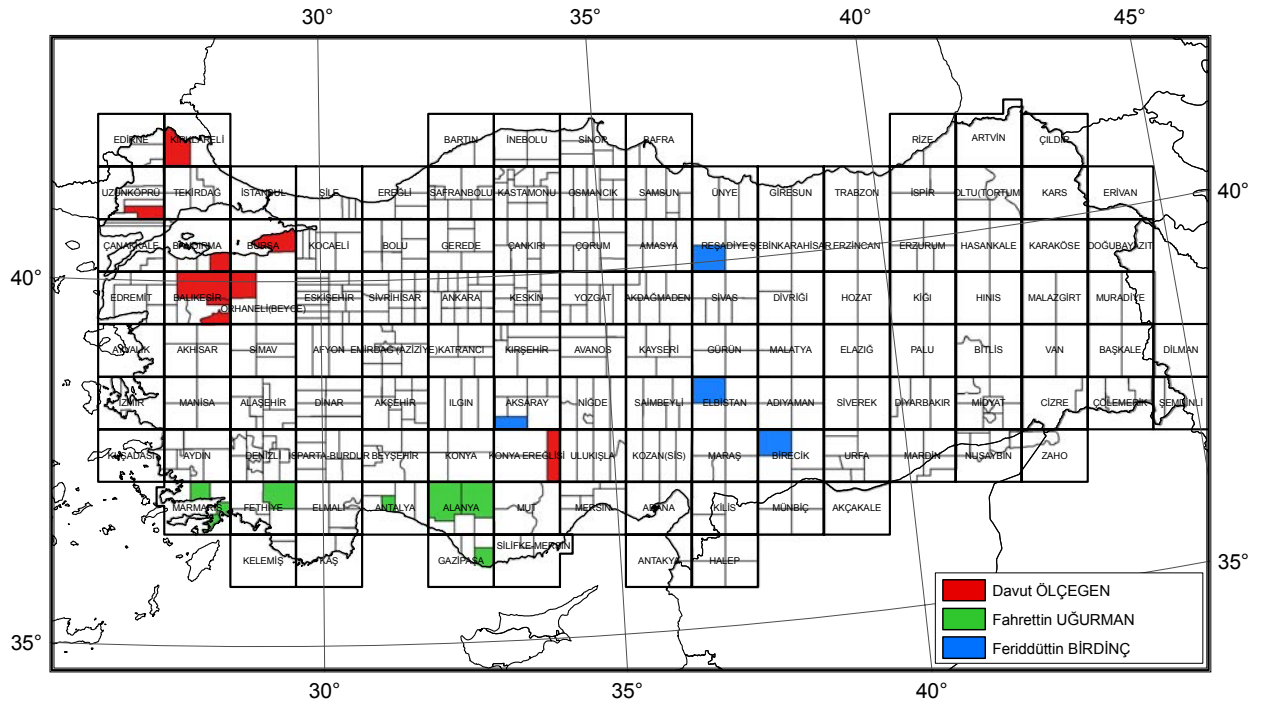
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
20	Arif (1335-T.16) (M.Akif BEĞİT) (12100)	Simav	28.11.1341	Ütgm.Arif
		Afyon	19.8.1341	Ütgm.Arif
		Gerede(batı)	3.11.1926	Ütgm.Arif
		Gerede(doğu)	30.8.1926	Ütgm.Arif
		Nusaybin	1.8.1927 29.9.1927	Ütgm.Arif
		Mardin	-	Tgm.Arif Tgm.Mustafa Yzb.M.Sait Yzb.Haşim
21	B.Sami (4000)	Kiğı	23.2.1329	Tgm.B.Sami
22	Bahri SİPAHİOĞLU (1500)	Akhisar	18.11.1341	Tgm.Bahri
23	Bekir Ekrem ÖZENGİN (50)	Aydın	-	Tgm.Bekir Ekrem

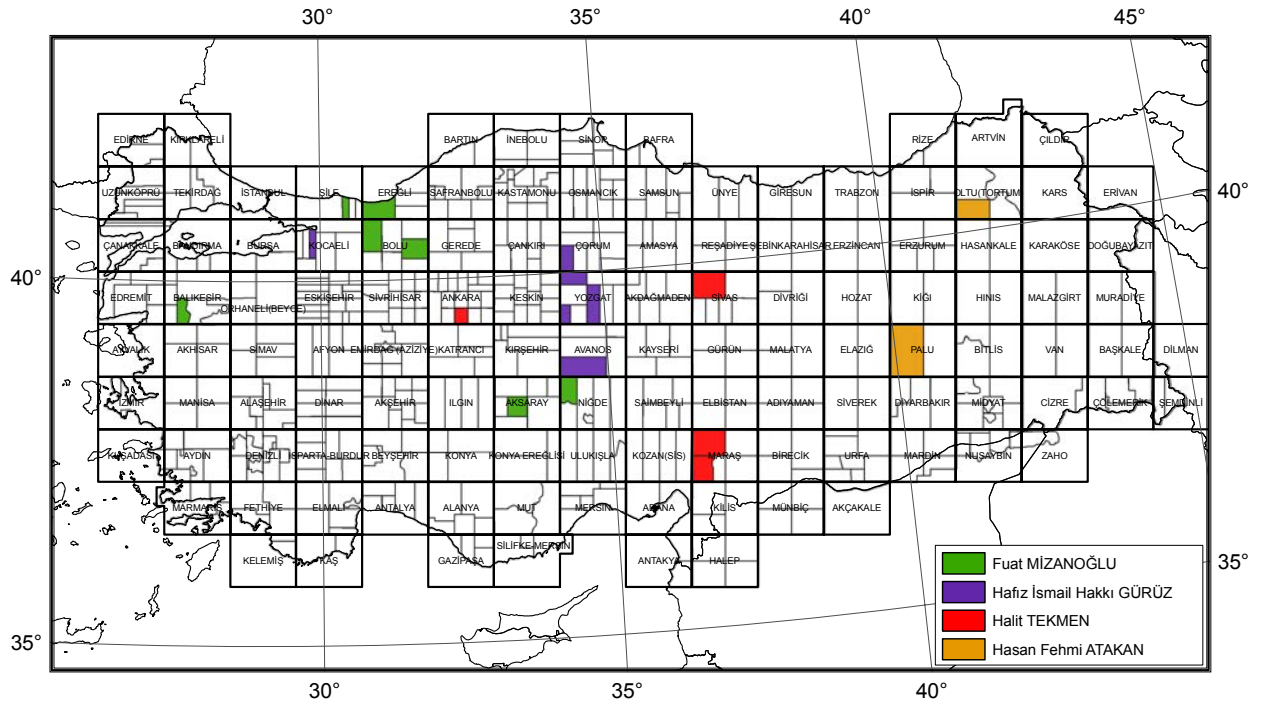
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
24	Cemal AKYAZICI (16600)	Aydın(kuzey)	1.1.1925	Yzb.Üsküdarlı Cemal
		Aydın(güney)	25.7.1926	Yzb.Cemal Bekir
		Denizli	1.9.1926	Yzb.Cemal Bekir
		Eskişehir	21.6.1337	Yzb.Cemal
		Safranbolu	1.12.1926	Yzb.Cemal Bekir
		Keskin	19.9.1337	Yzb.Cemal
		Kastamonu	25.7.1927	Yzb.Cemal Bekir
		Sinop	10.7.1338	Yzb.Cemal
		Osmancık(kuzey)	26.11.1338	Yzb.Cemal Üsküdarlı
		Osmancık(güney)	2.10.1338	Yzb.Cemal
		Samsun(kuzey)	7.8.1339	Yzb.Cemal Üsküdarlı
		Samsun(güney)	20.10.1339	Yzb.Cemal Üsküdarlı
		Amasya(kuzey)	5.7.1340	Yzb.C.Bekir
		Amasya(güney)	1.9.1340	Yzb.C.Bekir
		Akdağmadeni(batı)	-	Yzb.Cemal
		Akdağmadeni(orta)	1.12.1340	Yzb.Cemal Bekir
		Akdağmadeni(doğu)	2.7.1341	Yzb.Cemal Bekir

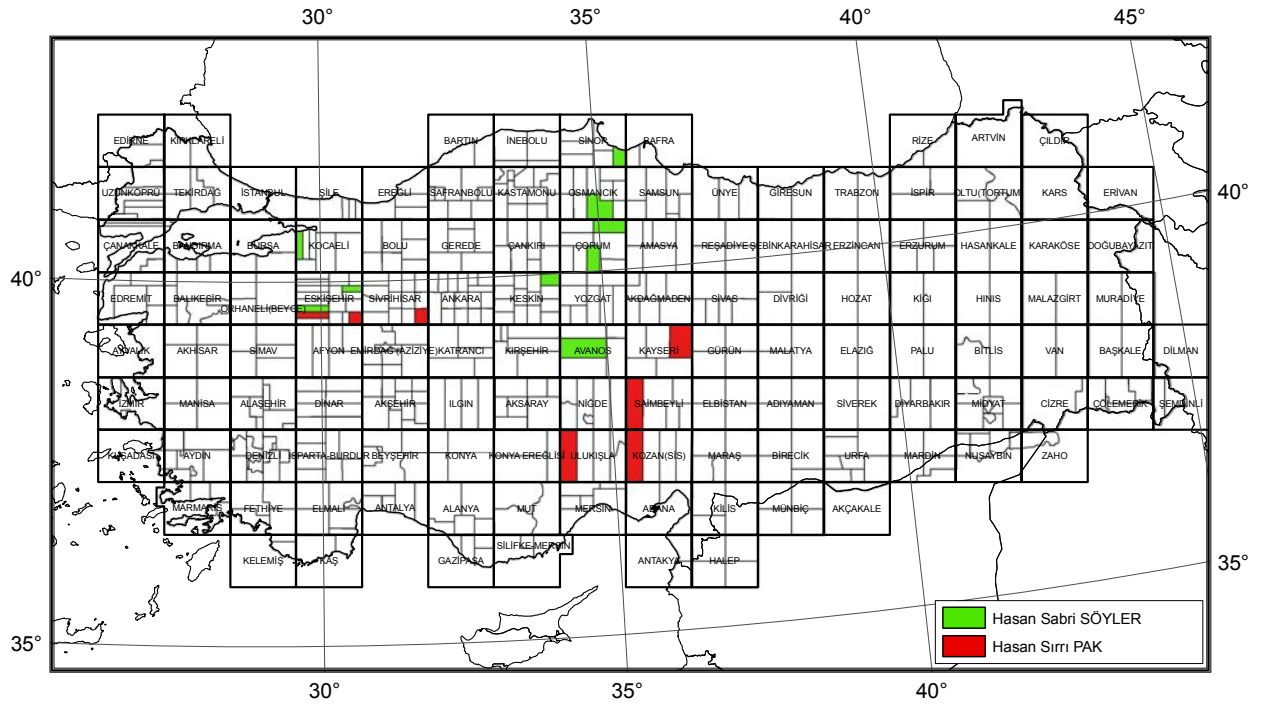
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
25	Cemal KANBAY (29100)	Kocaeli(batı)	28.9.1341	Yzb.Cemal İsmail
		Kocaeli(doğu)	29.8.1341	Yzb.Cemal İsmail
		Keskin(doğu)	20.10.1337	Yzb.Cemal
		Keskin(batı)	17.9.1337	Yzb.Cemal
		Sinop	-	Yzb.Galatalı Cemal
		Osmancık	-	Yzb.Cemal Galatalı
		Bafra	28.11.1338	Yzb.Cemal
		Samsun(güney)	-	Yzb.Cemal Galatalı
		Samsun(kuzey)	22.10.1339	Yzb.Cemal Galatalı
		Amasya(doğu)	12.9.1340	Yzb.Cemal Galatalı
		Amasya(batı)	-	Yzb.Cemal İsmail
		Antakya(kuzey)	12.11.1333	Yzb.Cemal Galatalı
		Antakya(güney)	8.8.1333	Yzb.Cemal Galatalı
		Sivas	10.11.1331	Ütgm.Cemal
		Gürün	7.5.1332	Ütgm.Cemal
		Adıyaman	12.8.1332	Ütgm.Cemal Galatalı
		Erzincan	23.2.1329	Ütgm.Cemal
		Erzurum	24.9.1328	Ütgm.Cemal
		Hınıs	-	Ütgm.Cemal

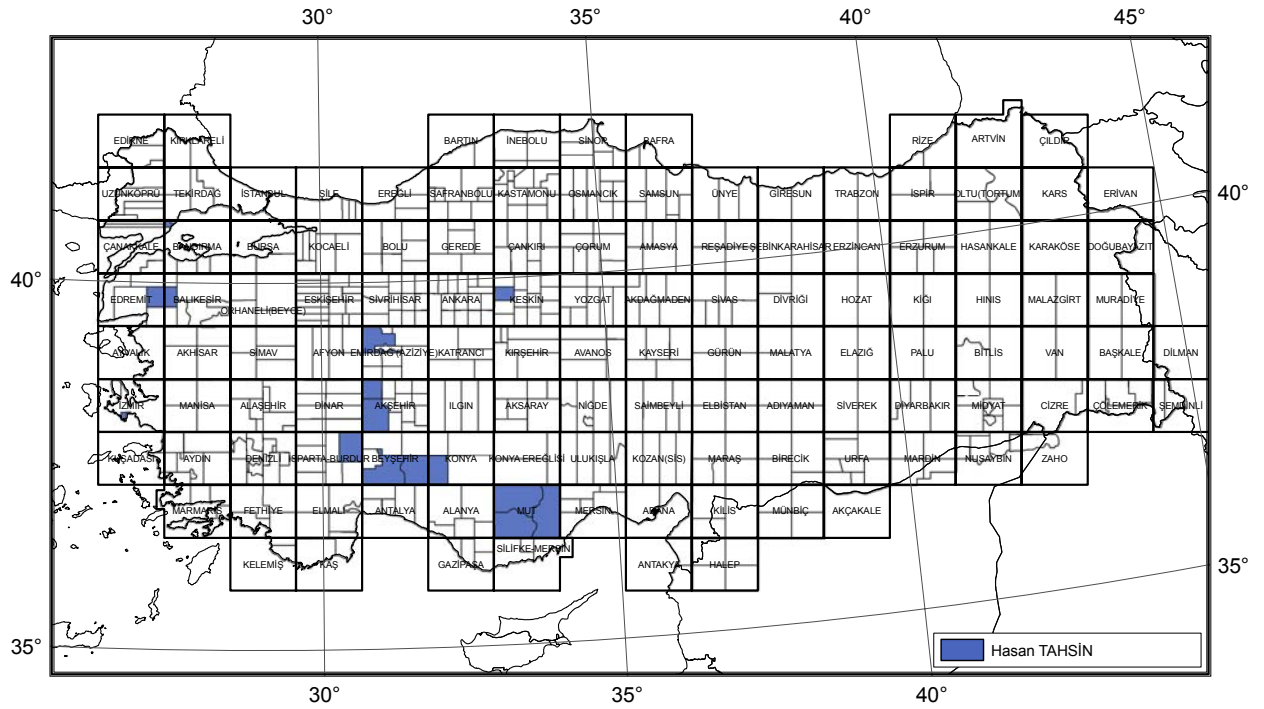
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
26	Davut ÖLÇEĞEN (12800)	Uzunköprü	5.9.1929	Yzb.Davut
		Bandırma (güney)	-	Ütgm.Davud Zeki
		Bandırma (kuzey)	-	Ütgm.Davud Zeki
		Balıkesir(kuzey)	-	Ütgm.Davut Zeki
		Balıkesir(orta)	-	Davut
		Balıkesir(güney)	-	Ütgm.Davut
		Bursa	-	Ütgm.Davud
		Orhaneli(Beyce)	10.04.1926	Ütgm.Davud
		Kırklareli	31.7.1929	B.M.Davut Zeki
27	Fahrettin UĞURMAN (10200)	Konya Ereğlisi	-	Ütgm.Davut Zeki
		Marmaris(kuzey)	7.12.1341	Tgm.Fahrettin
		Marmaris(güney)	25.6.1926	Tgm.Fahrettin
		Fethiye	15.11.1926	Tgm.Fahri
		Antalya	29.6.1340	Tgm.Fahrettin
		Alanya(batı)	10.8.1341	Tgm.M.Fahrettin
		Alanya(doğu)	1.8.1341	Tgm.Fahrettin
		Gazipaşa	25.8.1341	Tgm.Fahrettin
28	Feridüddin BİRDİNÇ (7000)	Aksaray	30.11.1340	Yzb.Ferid
		Reşadiye	29.8.1331 29.10.1331	Yzb.Feridettin
		Elbistan	1.7.1332	Yzb.Feridettin
		Birecik	30.9.1332	Yzb.Feridettin

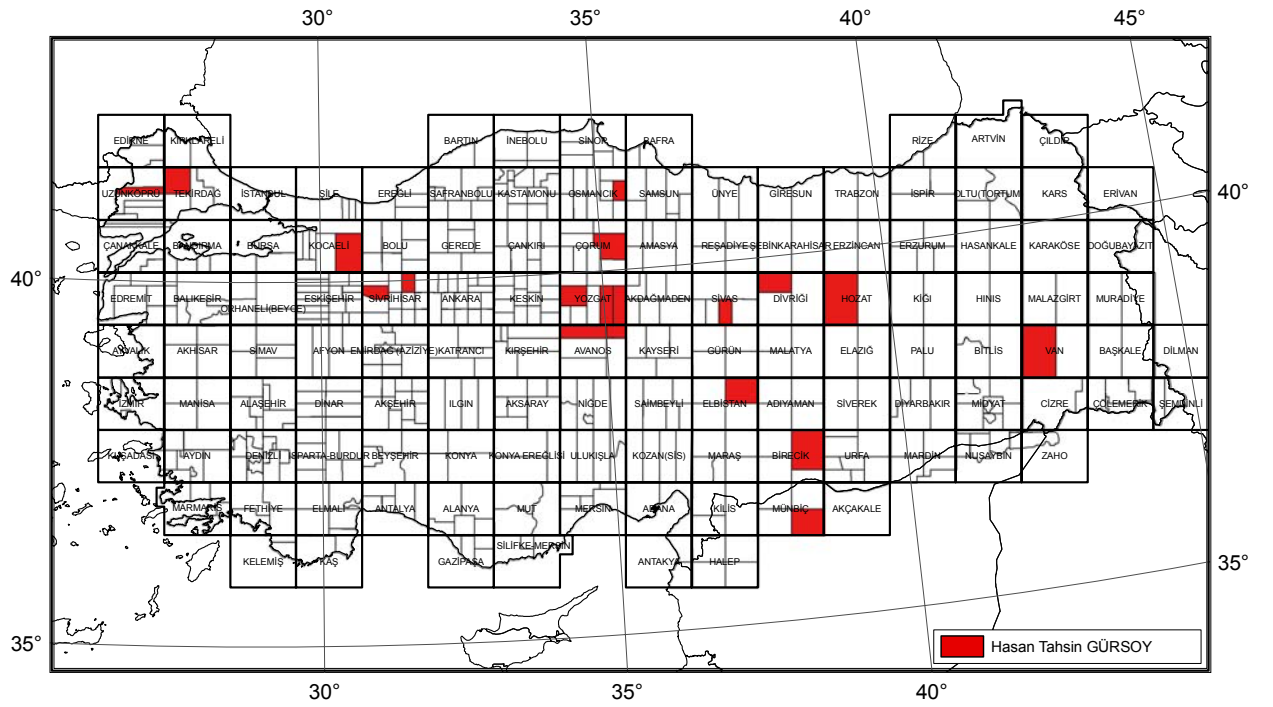
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
29	Fuat MİZANOĞLU (7000)	Balıkesir	-	Yzb.Fuat
		Şile	29.5.1927	Yzb.A.Fuat
		Ereğli	4.12.1926	Yzb.A.Fuat
		Bolu(batı)	21.8.1926	Yzb.A.Fuat
		Bolu(doğu)	21.10.1926	Yzb.A.Fuat
		Aksaray	30.5.1341	Yzb.M.Fuad
		Niğde	-	Yzb.Fuat
30	Hafız İsmail Hakkı GÜRÜZ (5800)	Kocaeli	7.10.1341	Yb.Hafız İsmail Hakkı
		Çorum	-	Bnb.Hafız İsmail Hakkı
		Yozgat(kuzey)	10.7.1340	Yb.Hafız İ.Hakkı
		Yozgat(güney)	8.11.1340	Yb.H.İ.Hakkı
		Yozgat(doğu)	23.5.1340	Bnb.Hafız İsmail Hakkı
		Avanos	11.10.1340	Yb.Hafız İsmail Hakkı
31	Halit TEKMEK (5800)	Ankara	-	Yzb.Halit
		Sivas	3.9.1331 12.11.1331	Ütgm.Halit Hakkı
		Maraş(kuzey)	10.8.1332	Ütgm.H.Hakkı
		Maraş(güney)	31.10.1332	Yzb.H.Hakkı
32	Hasan Fehmi ATAKAN (5500)	Palu	18.7.1329 25.9.1329	Tgm.H.Fehmi
		Oltu (Tortum)	31.7.1328 15.9.1328	Tgm.H.Fehmi

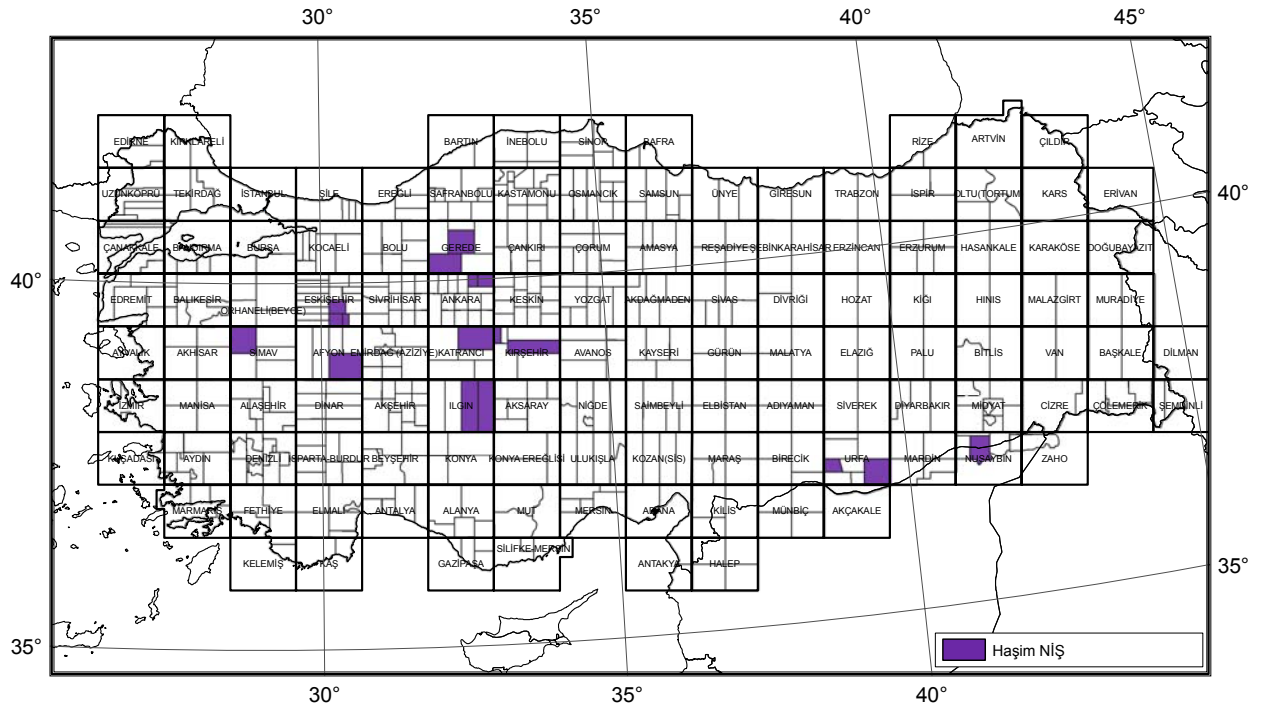
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
33	Hasan Sabri SÖYLER (7700)	Kocaeli	26.9.1341	Yzb.H.Sabri
		Eskişehir(batı)	20.6.1337	Ütgm.Hasan Sabri
		Eskişehir(doğu)	-	Ütgm.Hasan Sabri
		Keskin	5.12.1337	Yzb.H.Sabri
		Sinop	3.7.1338	Yzb.H.Sabri
		Osmancık	20.11.1338	Yzb.Hasan Sabri
		Çorum(kuzey)	5.7.1339	Yzb.H.Sabri
		Çorum(güney)	1.8.1339	Yzb.H.Sabri
		Avanos	-	Yzb.Hasan Sabri
34	Hasan Sırrı PAK (9200)	Eskişehir(batı)	14.5.1337 19.6.1337	Yzb.H.Sırrı
		Eskişehir(doğu)	4.7.1337 17.7.1337	Yzb.Sırrı
		Sivrihisar	29.10.1337	Yzb.Sırrı
		Ulukışla	30.8.1340	Yzb.H.Sırrı
		Kozan(Sis)	5.9.1339	Yzb.H.Sırrı
		Kayseri	12.9.1338	Yzb.Sırrı
		Saimbeyli	25.11.1340	Yzb.Sırrı

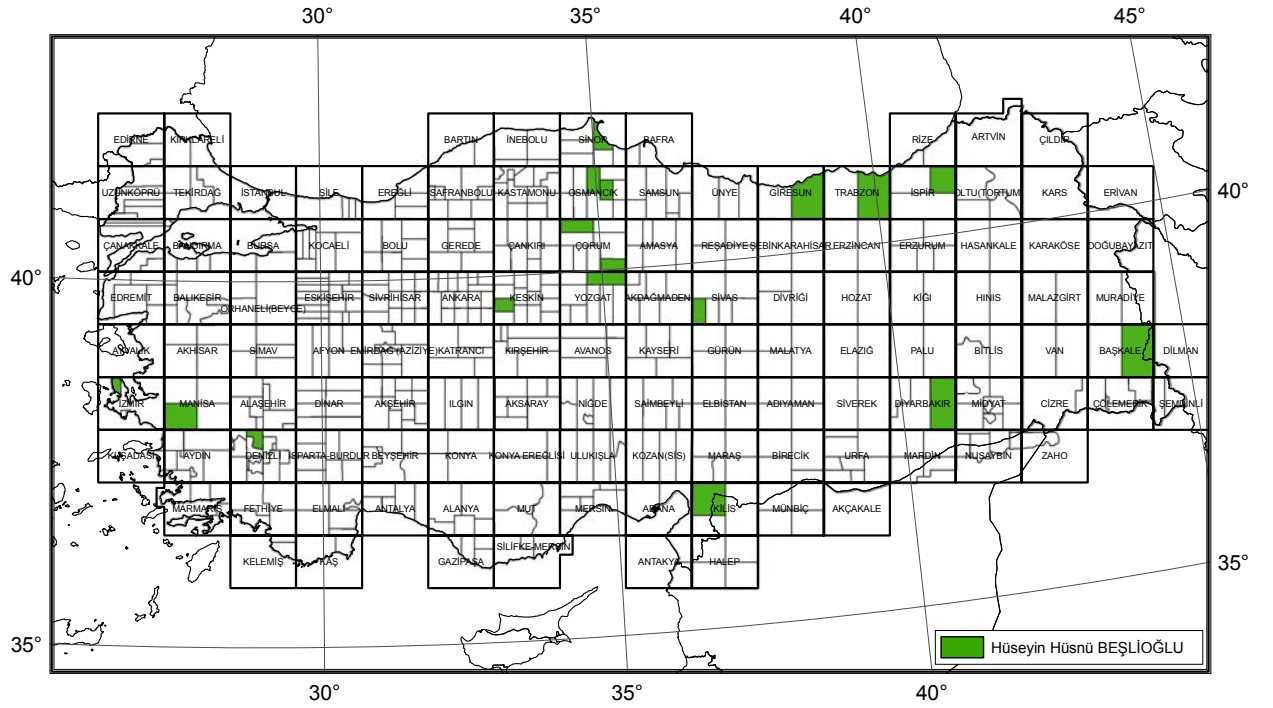
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
35	Hasan TAHSİN (21500)	Edremit	1.9.1341 15.11.1341	Yzb.Tahsin
		Bandırma	-	Yzb.Tahsin
		Isparta-Burdur	15.4.1339	Yzb.Tahsin
		Emirdağ(Aziziye)	5.6.1338	Ütğm.Tahsin
		Beyşehir(doğu)	30.10.1339	Yzb.Tahsin
		Beyşehir(batı)	25.7.1339	Yzb.Tahsin
		Konya	30.10.1339	Yzb.Tahsin
		Mut(doğu)	-	Yzb.Tahsin
		Mut(kuzey)	-	Yzb.Tahsin
		Mut(batı)	-	Yzb.Tahsin
		Keskin	23.9.1337	Yzb.Tahsin
		Akşehir(güney)	12.6.1338 27.8.1338	Ütğm.Tahsin
		Akşehir(kuzey)	19.8.1338 26.8.1338	Ütğm.Tahsin
		İzmir	25.11.1927	Yzb.Tahsin

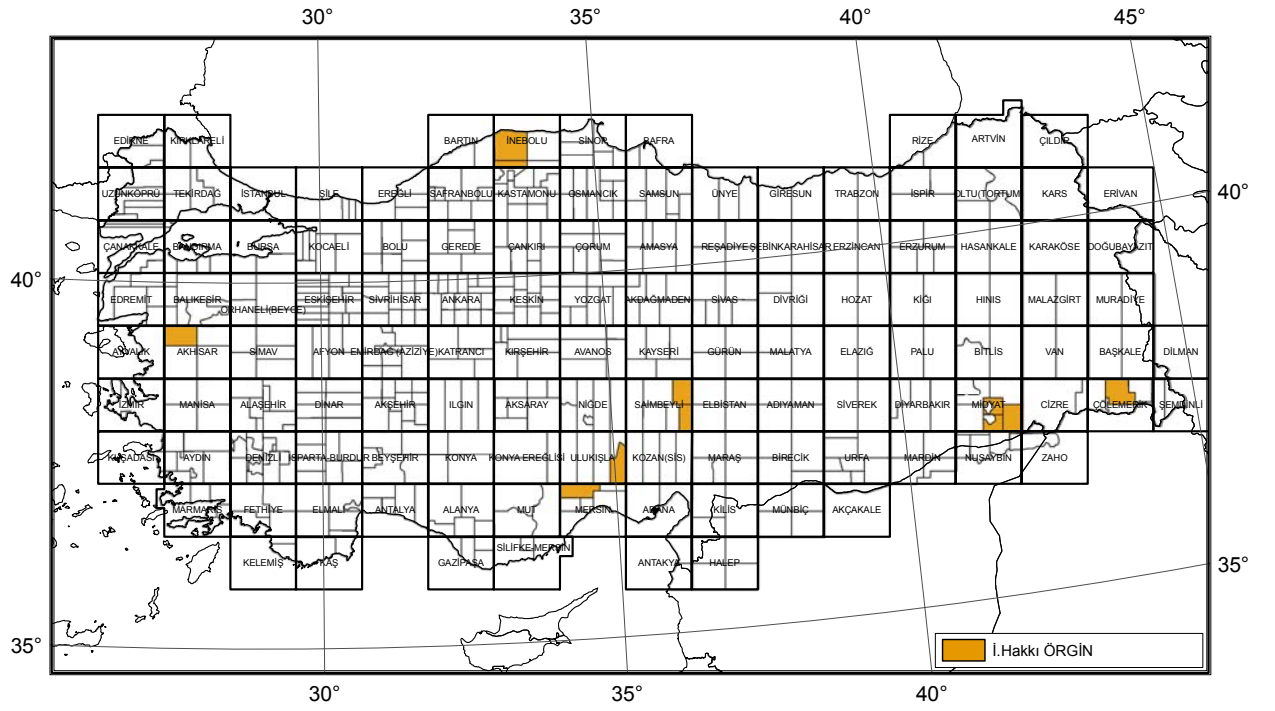
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
36	Hasan Tahsin GÜRSOY (31400)	Uzunköprü	5.9.1929	Bnb.H.Tahsin
		Tekirdağ	31.7.1929	Bnb.Hasan Tahsin
		Kocaeli	31.11.1341	Bnb.H.Tahsin
		Sivrihisar(batı)	24.4.1338 9.6.1338	Bnb.H.Tahsin
		Sivrihisar(doğu)	18.5.1338 30.7.1338	Bnb.H.Tahsin
		Osmancık	2.12.1338	Bnb.Hasan Tahsin
		Çorum	31.8.1338	Bnb.Hasan Tahsin
		Yozgat(batı)	15.7.1340	Bnb.H.Tahsin
		Yozgat(orta)	-	Bnb.Hasan Tahsin
		Yozgat(doğu)	12.7.1340	Bnb.Hasan Tahsin
		Avanos(doğu)	30.9.1340	Bnb.H.Tahsin
		Avanos(batı)	30.9.1340	Bnb.Hasan Tahsin
		Sivas	15.10.1331	Yzb.H.Tahsin
		Elbistan	3.7.1332	Yzb.H.Tahsin
		Divriği	30.9.1331	Yzb.H.Tahsin
		Birecik	-	Yzb.H.Tahsin
		Münbiç	10.2.1332	Yzb.H.Tahsin Yzb.Veyzi Tğm.Bahri
		Hozat	25.7.1329 22.9.1329	Yzb.H.Tahsin
		Van	5.9.1328	Yzb.H.Tahsin

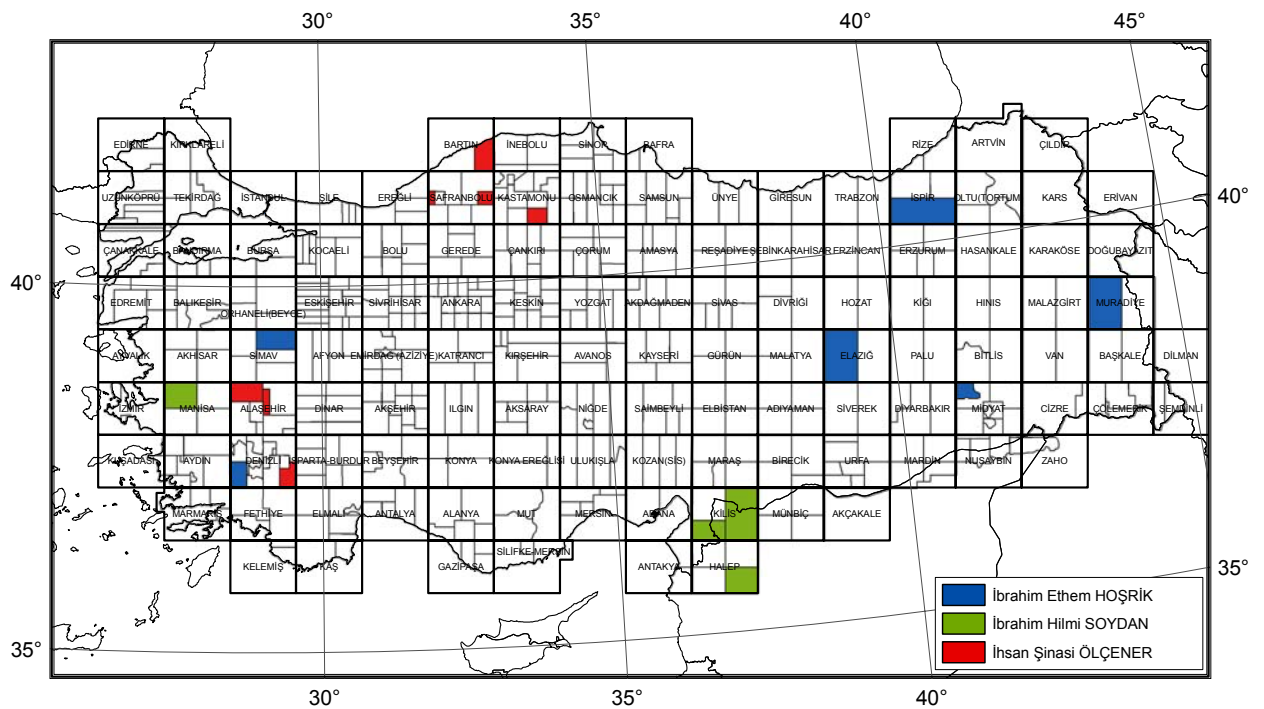
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
37	Haşim Niş (19400)	Simav	27.11.1341	Yzb.Haşim
		Eskişehir(kuzey)	30.6.1337	Yzb.Haşim
		Eskişehir(güney)	9.10.1338 24.10.1338	Yzb.Haşim
		Eskişehir(doğu)	14.6.1337 5.7.1337	Ütğm.Haşim
		Afyon	19.8.1341	Yzb.Haşim
		Gerede(kuzey)	15.11.1926	Yzb.Haşim
		Gerede(güney)	7.8.1926	Yzb.Haşim
		Ankara(batı)	25.8.1337	Ütğm.Haşim
		Ankara(doğu)	10.9.1337	Haşim
		Katrancı	8.9.1340	Yzb.Haşim
		Ilgın(batı)	15.6.1340	Yzb.Haşim
		Ilgın(doğu)	15.10.1339	Yzb.Haşim
		Kırşehir(batı)	11.11.1340	Yzb.Haşim
		Kırşehir(doğu)	31.10.1340	Yzb.Haşim
		Urfa(batı)	7.7.1927	Yzb.Haşim
		Urfa(doğu)	27.11.1927	Yzb.Haşim
		Nusaybin	11.10.1927	Yzb.Haşim

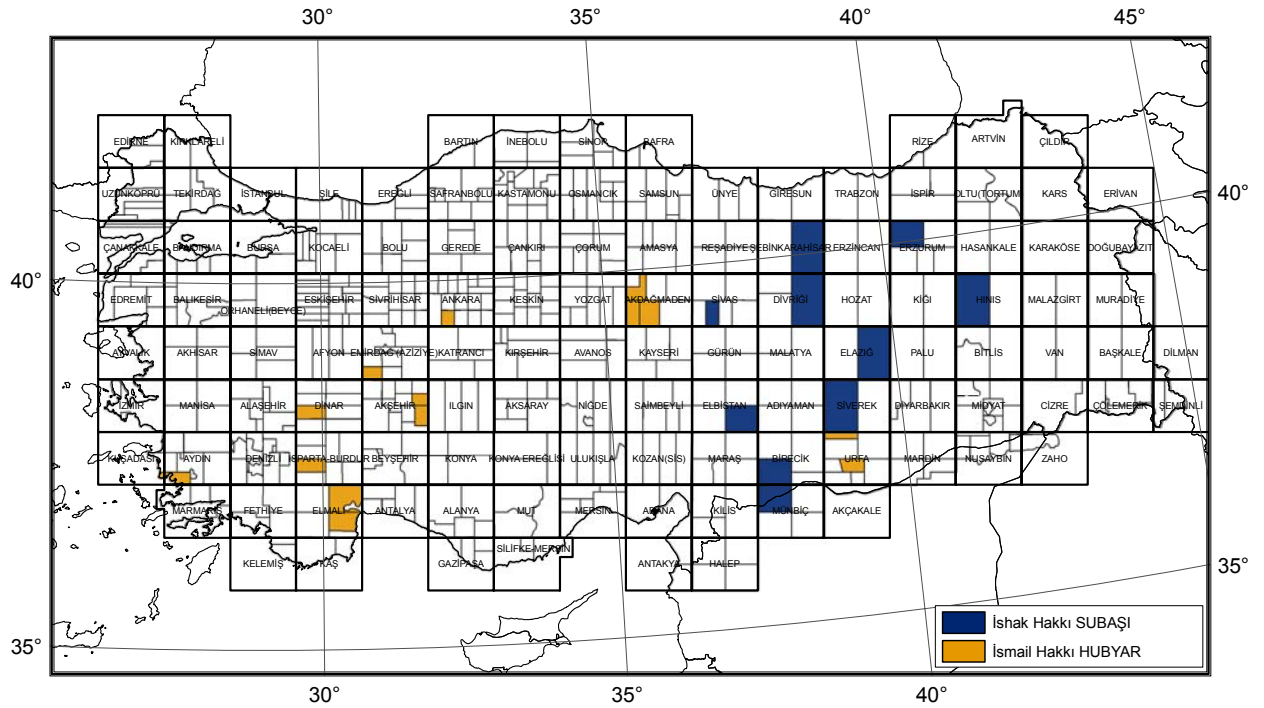
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
38	Hüseyin Hüsnü BEŞLİOĞLU (27100)	İzmir	25.11.1927	Bnb.H.Hüsnü
		Manisa	3.11.1341	Bnb.H.Hüsnü
		Denizli	20.9.1926	Bnb.Hüsnü
		Keskin	29.9.1337	Yzb.H.Hüsnü
		Sinop	24.7.1338	Yzb.H.Hüsnü
		Osmancık(batı)	1338	Yzb.Hüseyin Hüsnü
		Osmancık(doğu)	30.11.1338	Yzb.H.Hüsnü
		Çorum(kuzey)	6.7.1339	Yzb.H.Hüsnü
		Çorum(güney)	31.8.1339	Yzb.H.Hüsnü
		Yozgat	2.11.1339	Bnb.Hüseyin Hüsnü
		Sivas	8.12.1331	Yzb.H.Hüsnü
		Kilis	15.2.1332	Yzb.H.Hüsnü
		Giresun	14.10.1332	Yzb.H.Hüsnü
		Trabzon	30.9.1329	Ütgm.H.Hüsnü
		İspir	5.10.1328	Ütgm.H.Hüsnü
		Diyarbakır	1.8.1332	Yzb.H.Hüsnü
		Başkale	15.6.1329	Ütgm.Hüseyin Hüsnü

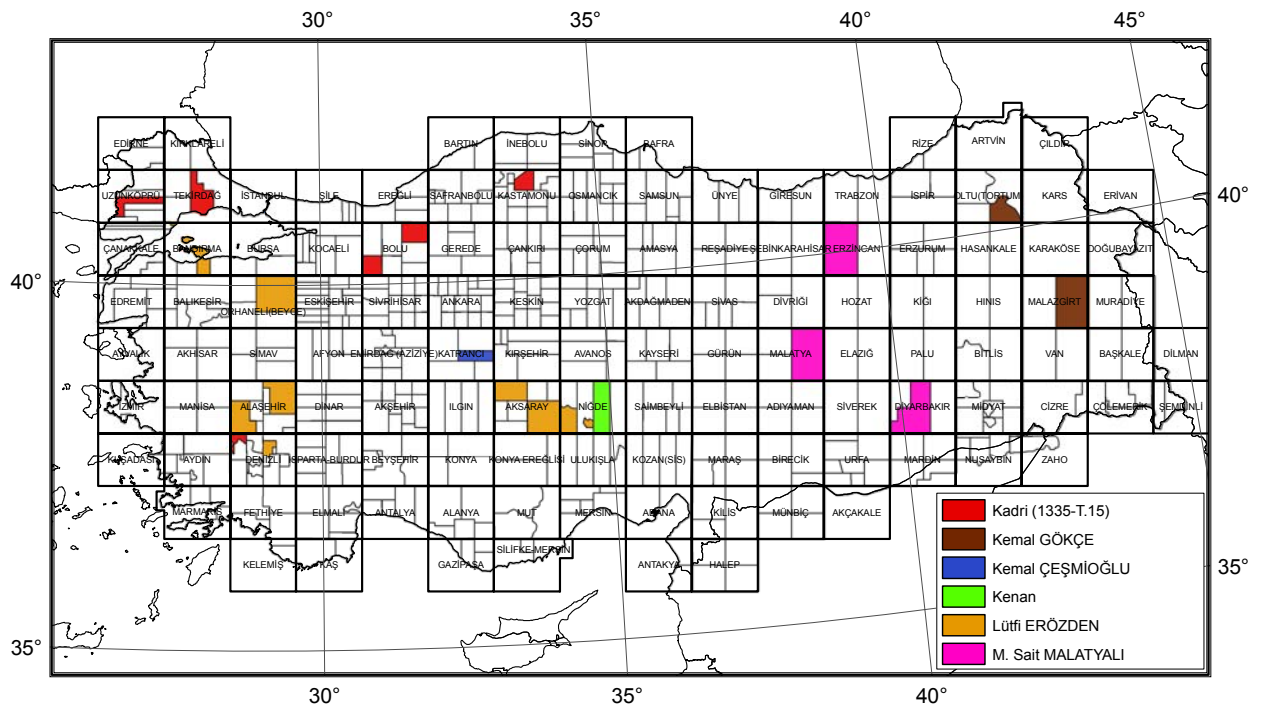
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
39	İ.Hakkı ÖRGİN (12500)	Akhisar	28.11.1341	Tğm.Hakkı
		İnebolu(güney)	23.11.1926	Tğm.Hakkı
		İnebolu(kuzey)	29.10.1926	Tğm.Hakkı
		Ulukışla	25.8.1340	Tğm.Hakkı
		Mersin	30.9.1340	Tğm.Hakkı
		Saimbeyli(kuzey)	6.7.1341	Tğm.Hakkı
		Saimbeyli(güney)	9.8.1341	Tğm.Hakkı
		Midyat(doğu)	28.7.1927 3.9.1927	Tğm.Hakkı
		Midyat(batı)	-	Tğm.Hakkı

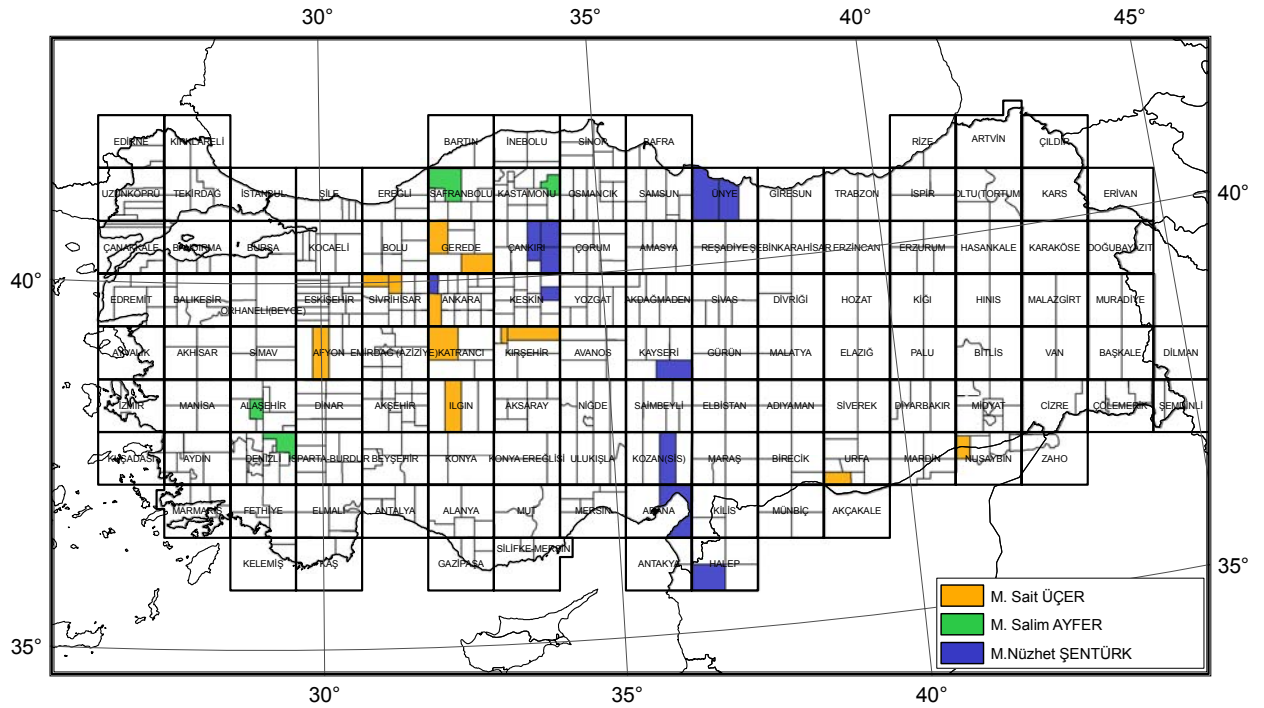
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
40	İbrahim Ethem HOŞRİK (15600)	Denizli	11.4.1926	Yzb.İbrahim
		Elazığ	18.2.1329	Tğm.İbrahim
		İspir	-	Tğm.İbrahim
		Muradiye	17.7.1328	Tğm.İbrahim Etem
		Midyat	31.8.1927	Yzb.İbrahim
		Simav	30.11.1341	Yzb.İbrahim Etem
41	İbrahim Hilmi SOYDAN (10000)	Manisa	25.9.1341	Yzb.İbrahim Hilmi
		Kilis(batı)	7.5.1333	Ütğm.İ.Hilmi
		Kilis(doğu)	26.6.1332 10.11.1332	Ütğm.İbrahim Hilmi
		Halep	13.5.1333 31.8.1333	Ütğm.İ.Hilmi
42	İhsan Şinasi ÖLÇENER (5600)	Alaşehir(batı)	-	Tğm.İhsan Şinasi
		Alaşehir(doğu)	-	Tğm.İhsan Şinasi
		Denizli	9.6.1926	Tğm.İhsan Şinasi
		Bartın	8.11.1926	Tğm.İhsan Şinasi
		Safranbolu(batı)	25.11.1926	Tğm.İhsan Şinasi
		Safranbolu(doğu)	8.11.1926	Tğm.İhsan Şinasi
		Kastamonu	30.6.1927	Tğm.İhsan Şinasi

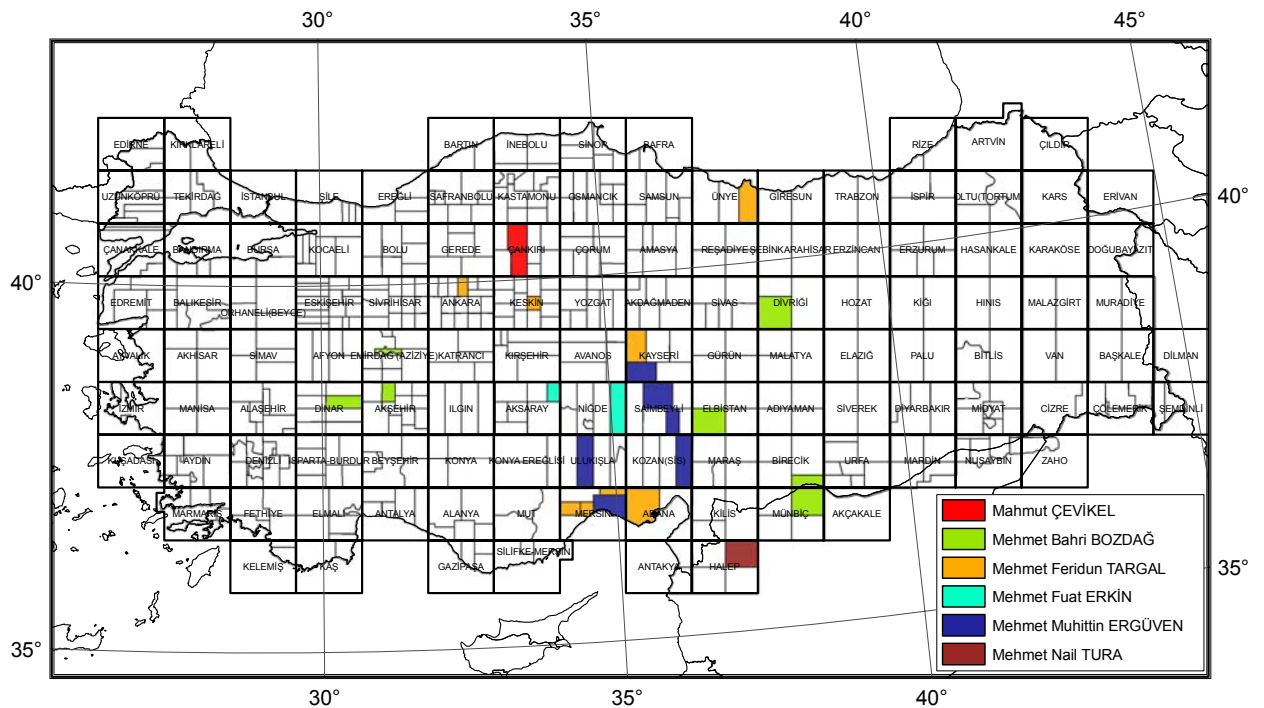
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
43	İshak Hakkı SUBAŞI (28800)	Sivas	10.9.1331	Ütgm.İ.Hakkı
		Elbistan	-	Ütgm.İ.Hakkı
		Şebinkarahisar	10.11.1331	Ütgm.İ.Hakkı
		Divriği	11.11.1331	Ütgm.İ.Hakkı
		Birecik	31.8.1332 3.10.1332	Ütgm.İ.Hakkı
		Münbiç	12.2.1333	Yzb.İ.Hakkı
		Elazığ	18.2.1329	Tgm.İ.Hakkı
		Siverek	2.5.1332 3.10.1332	Ütgm.İ.Hakkı
		Erzurum	30.9.1328	Tgm.İ.Hakkı
		Hınıs	20.8.1328	Tgm.İ.Hakkı
		Aydın	12.12.1341	Yzb.İsmail Hakkı
44	İsmail Hakkı HUBYAR (11700)	Elmalı(kuzey)	15.6.1340	Yzb.İsmail Hakkı
		Elmalı(güney)	-	Yzb.İsmail Hakkı
		Dinar	-	Yzb.İsmail Hakkı
		Isparta-Burdur	3.5.1339	Yzb.İsmail Hakkı
		Emirdağ(Aziziye)	26.9.1338	Yzb.İsmail Hakkı
		Ankara	3.9.1337	Yzb.İsmail Hakkı
		Akdağmadeni(kuzey)	21.8.1342	Yzb.İ.Hakkı
		Akdağmadeni(güneydoğu)	1.7.1341	Yzb.İ.Hakkı
		Akdağmadeni(güneybatı)	30.8.1341	Yzb.İ.Hakkı
		Urfa(kuzey)	-	Ütgm.İ.Hakkı
		Urfa(güney)	28.10.1334	Ütgm.İ.Hakkı
		Alaşehir(kuzey)	27.7.1338	Yzb.İ.Hakkı
		Alaşehir(güney)	-	Yzb.İ.Hakkı

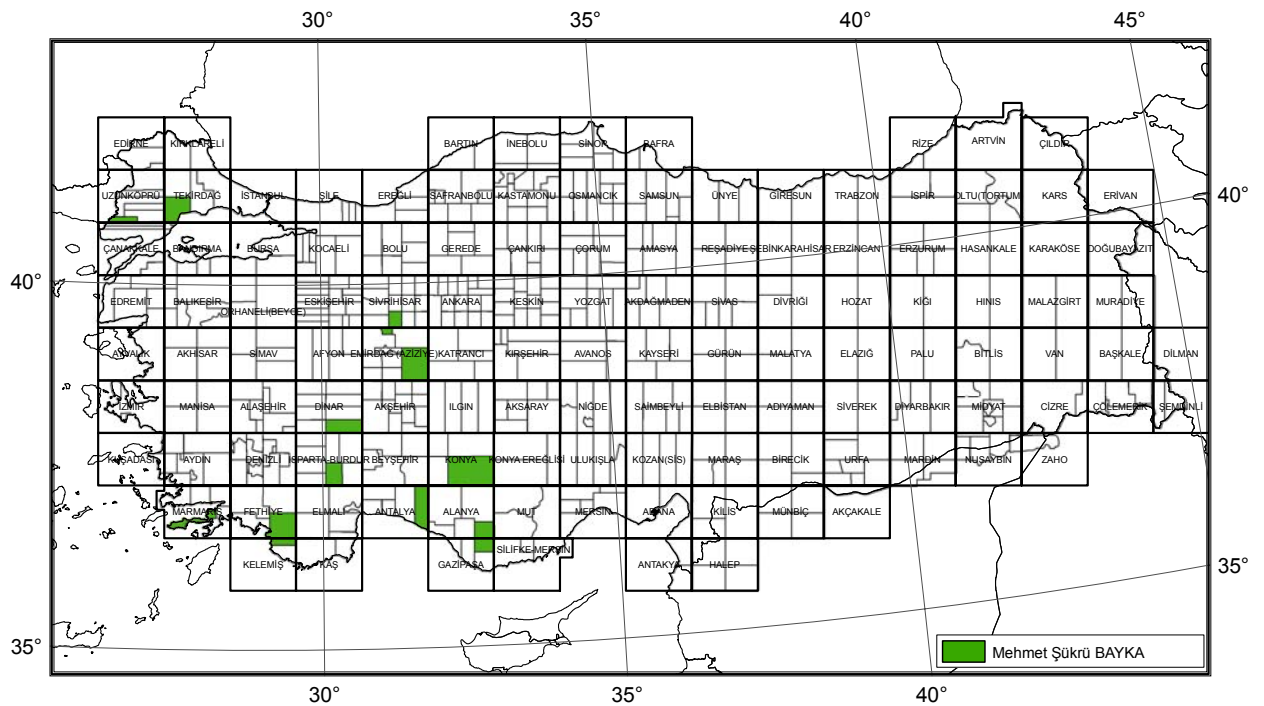
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
45	Kadri (1335-T.5) (5800)	Uzunköprü	23.7.1929 7.9.1929	T.B.M.Kadri
		Denizli	-	Tğm.Kadri
		Tekirdağ	22.7.1929	Tğm.Kadri
		Bolu(batı)	25.10.1926	Tğm.Kadri
		Bolu(doğu)	30.8.1926	Tğm.Kadri
		Kastamonu	-	Tğm.Kadri
46	Kemal ÇEŞMİOĞLU (850)	Katrancı	13.9.1340	Tğm.Kemal
47	Kemal GÖKÇE (5400)	Malazgirt	23.7.1328	Tğm.Kemal
		Oltu(Tortum)	15.9.1328	Tğm.Kemal
48	Kenan (2000)	Niğde	-	Tğm.Kenan
49	Lütfi ERÖZDEN (13700)	Bandırma	28.7.1926	Ütğm.Lütfü
		Orhaneli	17.11.1926	Ütğm.Lütfü
		Alaşehir(batı)	-	Ütğm.Lütfü
		Alaşehir(doğu)	20.8.1341	Tğm.Lütfü
		Denizli	-	Tğm.Lütfü
		Tekirdağ	-	Ütğm.Lütfi
		Aksaray (doğu)	-	Tğm.M.Lütfi
		Aksaray (batı)	15.5.1341	Tğm.M.Lütfi
		Niğde(batı)	-	Tğm.Lütfü
		Niğde(doğu)	-	Tğm.Lütfü
50	M.Sait MALATYALI (11400)	Malatya	10.11.1331	Ütğm.M.Sait
		Erzincan	23.2.1329	Ütğm.M.Sait
		Diyarbakır	12.5.1332 5.9.1332	Yzb.M.Sait

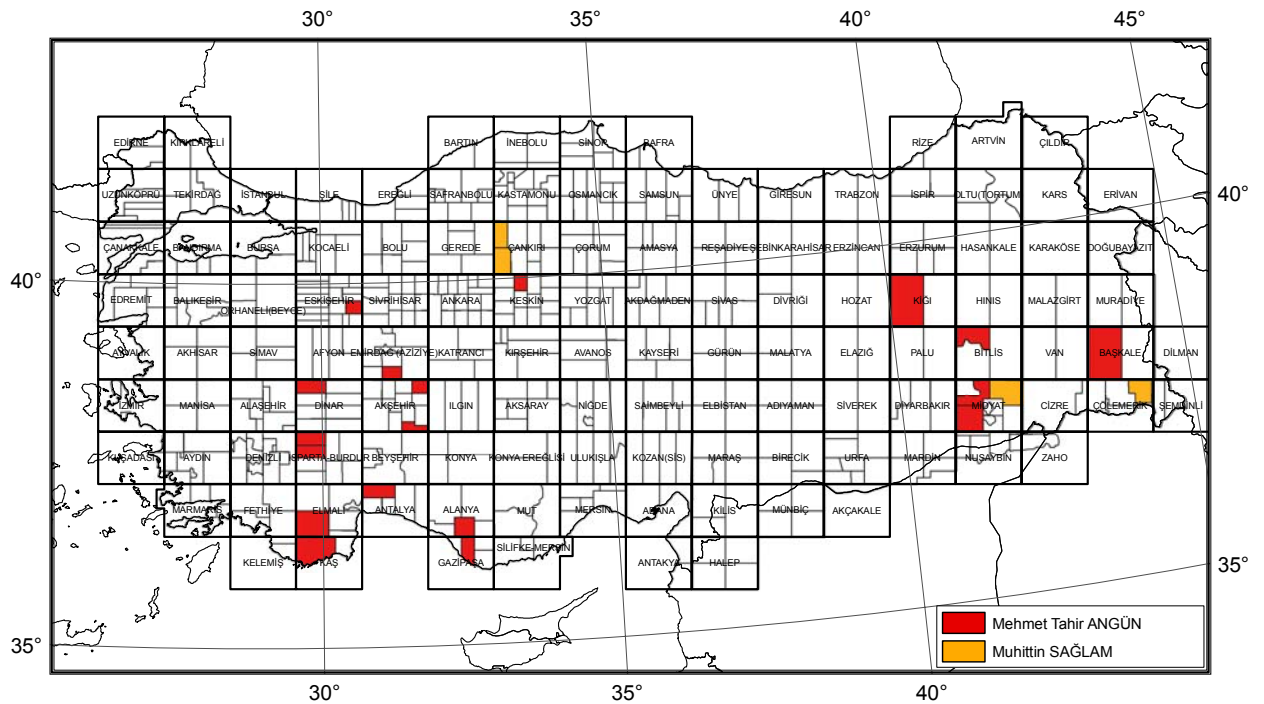
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
51	M.Sait ÜÇER (15000)	Afyon	-8.1341	Yzb.M.Sait
		Sivrihisar(batı)	24.4.1338 24.6.1338	Yzb.Sait
		Sivrihisar(doğu)	-	Yzb.Sait
		Gerede(kuzey)	-	Yzb.Sait
		Gerede(güney)	-	Yzb.M.Sait
		Ankara	30.10.1338	Yzb.Sait
		Katrançı	7.9.1340	Yzb.Sait
		Ilgin	-	Yzb.M.Sait
		Kırşehir(batı)	16.11.1340	Yzb.M.Sait
		Kırşehir(doğu)	30.10.1340	Yzb.M.Sait
		Urfa	5.6.1927	Yzb.M.Sait
		Nusaybin	1.9.1927	Yzb.M.Sait
52	M.Salim AYFER (4500)	Alaşehir	-	Tğm.Salim
		Denizli	14.6.1926	Tğm.M.Salim
		Safranbolu	22.11.1926	Ütğm.M.Salim
		Kastamonu	5.7.1927	Tğm.M.Salim
53	M.Nüzhet ŞENTÜRK (17100)	Ankara	3.9.1337	Yzb.Nüzhet
		Keskin	13.10.1337	Yzb.Nüzhet
		Çankırı(orta)	4.11.1926	Yzb.Nüzhet
		Çankırı(Kuzey)	21.7.1926	Yzb.Nüzhet
		Çankırı(Güney)	13.9.1926	Yzb.Nüzhet
		Kozan(Sis)	20.7.1339	Yzb.Nüzhet
		Kayseri	15.9.1338	Yzb.Nüzhet
		Adana	30.8.1332	Ütğm.Nüzhet
		Ünye(batı)	-	Ütğm.Nüzhet
		Ünye(doğu)	6.9.1332	Ütğm.M.Nüzhet
		Halep	23.9.1333	Yzb.M.Nüzhet

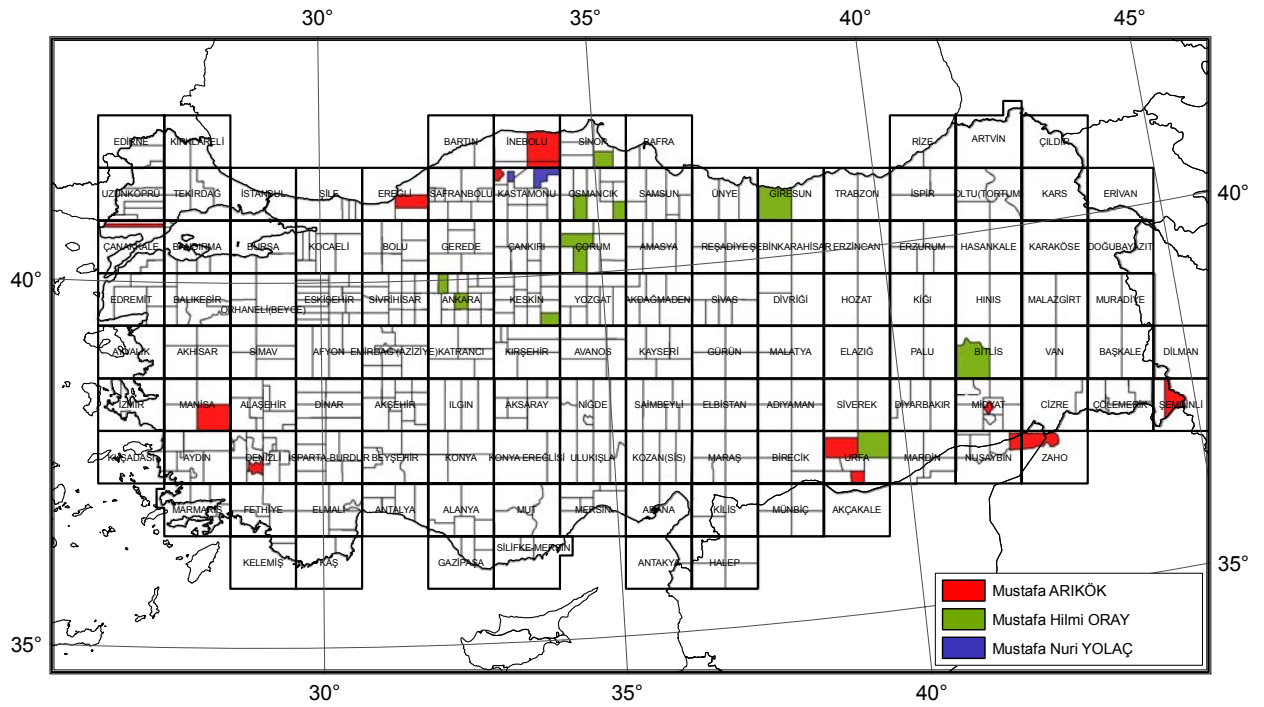
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
54	Mahmut ÇEVİKEL (2200)	Çankır(kuzey)	10.9.1926	Yzb.Mahmut
		Çankırı(güney)	20.10.1926	Yzb.Mahmut
55	Mehmet Bahri BOZDAĞ (9500)	Dinar	5.11.1338	Yzb.M.Bahri
		Emirdağ(Aziziye)	10.3.1338 2.4.1338	Yzb.M.Bahri
		Elbistan	16.9.1333	Ütğm.M.Bahri
		Divriği	18.11.1331	Tğm.M.Bahri
		Birecik	10.11.1332	Ütğm.M.Bahri
		Münbiç	10.3.1333	Ütğm.M.Bahri
		Akşehir	1.7.1338 3.8.1338	Yzb.M.Bahri
		56	Mehmet Feridun TARGAL (8100)	Ankara
Keskin	18.10.1337			Yzb.Feridun
Mersin(batı)	4.12.1340			Bnb.Feridun
Mersin(orta)	5.12.1340			Bnb.Feridun
Mersin(doğu)	15.11.1340			Bnb.Feridun
Kayseri	18.9.1338			Bnb.Feridun
Adana	26.10.1332			Yzb.Feridun
Ünye	6.9.1332			Yzb.Feridun
57	Mehmet Fuat ERKİN (2600)	Aksaray	30.11.1340	Yzb.M.Fuad
		Niğde	15.10.1340	Yzb.M.Fuat
58	Mehmet Muhittin ERGÜVEN (9400)	Ulukışla	15.8.1340	Bnb.Muhittin
		Mersin	25.11.1340	Bnb.Muhittin
		Kozan(Sis)	1.9.1339	Bnb.Muhittin
		Kayseri	5.9.1338	Yzb.Muhittin
		Simbeyli (güney)	26.7.1341	Bnb.Muhittin
		Saimbeyli (kuzey)	26.7.1341	Bnb.Muhittin
59	Mehmet Nail TURA (2000)	Halep	6.1.1333	Ütğm.Nail

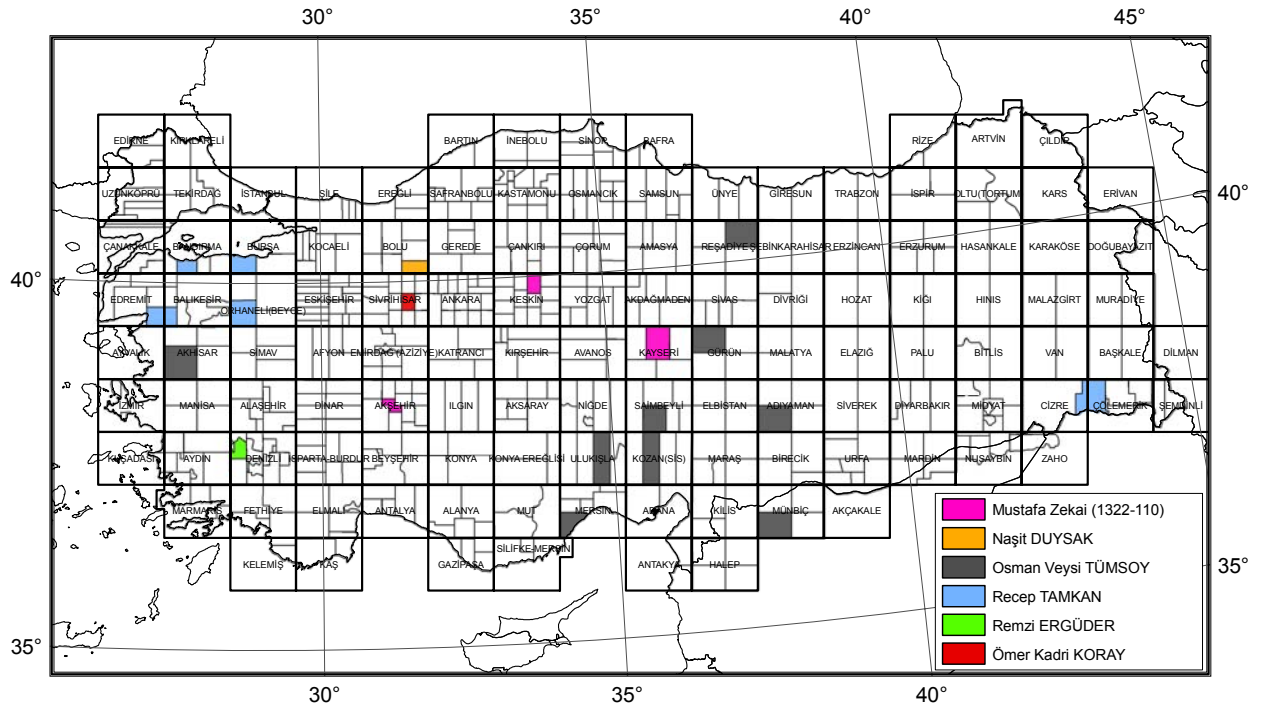
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
60	Mehmet Şükrü BAYKA (14900)	Uzunköprü	31.8.1929	Bnb.M.Şükrü
		Marmaris	29.6.1926	Yzb.M.Şükrü
		Fethiye	30.11.1926	Yzb.M.Şükrü
		Tekirdağ	31.7.1929	Bnb.M.Şükrü
		Dinar	20.10.1338 15.11.1338	Yzb.M.Şükrü
		Isparta-Burdur	15.6.1339	Yzb.Hafız Şükrü
		Sivrihisar	15.10.1337 15.11.1337	Yzb.M.Şükrü
		Emirdağ(Aziziy e)(kuzey)	10.7.1338	Yzb.M.Şükrü
		Emirdağ(Aziziy e)(güney)	16.3.1338 26.6.1338	Yzb.M.Şükrü
		Antalya	29.9.1340	Yzb.M.Şükrü
		Konya	15.9.1339	Yzb.M.Şükrü
		Alanya	20.6.1341 28.7.1341	Yzb.Şükrü

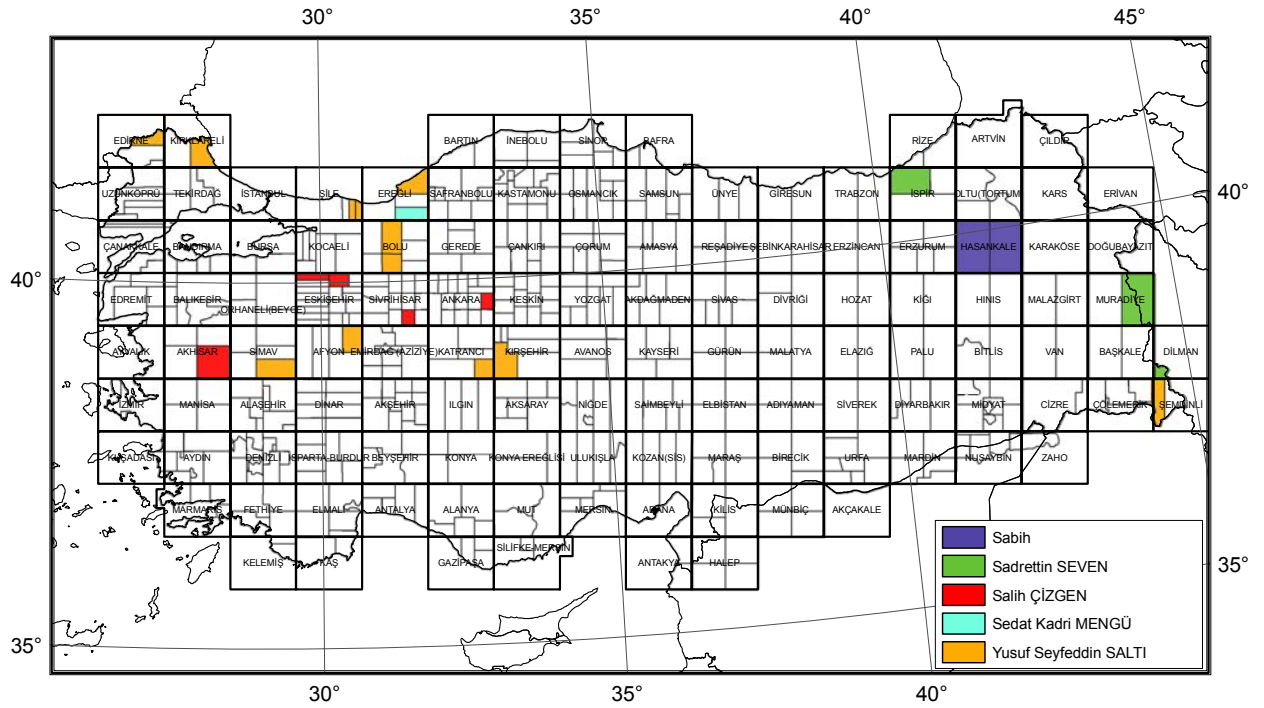
Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
61	Mehmet Tahir ANGÜN (24300)	Elmalı	-	Yb.M.Tahir
		Kaş	25.11.1340	Yb.M.Tahir
		Eskişehir	16.7.1337	Mehmet Tahir
		Dinar	-	Yb.M.Tahir
		Isparta- Burdur(kuzey)	9.12.1338	Yb.M.Tahir
		Isparta- Burdur(güney)	28.5.1339	Yb.M.Tahir
		Emirdağ(Aziziye)	-	Yb.M.Tahir
		Antalya	-	Yb.M.Tahir
		Alanya	-	Yb.M.Tahir
		Gazipaşa	-	Yb.Mehmet Tahir
		Keskin	-	Bnb.M.Tahir
		Kığı	23.2.1329	Yzb.M.Tahir
		Başkale	15.6.1329	Yzb.M.Tahir
		Bitlis	12.5.1333	Tahir Bey
		Midyat(kuzey)	31.8.1927	Yb.M.Tahir
		Midyat(güney)	28.10.1927	Yb.M.Tahir
		Akşehir(kuzey)	18.7.1338	Yb.M.Tahir
		Akşehir(güney)	22.8.1338	Yb.M.Tahir
62	Muhittin SAĞLAM (4800)	Çankırı(kuzey)	8.9.1926	Tğm.Muhittin
		Çankırı(güney)	25.10.1926	Tğm.Muhittin
		Midyat	1.6.1927 10.9.1927	Ütğm.Muhittin
		Çölemerik	10.1.1928 14.11.1928	Ütğm.Muhittin

Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
63	Mustafa ARIKÖK (11500)	Çanakkale	9.6.1926	Ütgm.Mustafa
		Manisa	10.9.1341	Ütgm.Mustafa
		Denizli	-	Tgm.Mustafa
		Ereğli	2.12.1926	Tgm.Mustafa
		Kastamonu	-	Ütgm.Mustafa
		İnebolu(kuzey)	30.9.1926	Ütgm.Mustafa
		İnebolu(güney)	4.11.1926	Ütgm.Mustafa
		Urfa(kuzey)	5.7.1927	Ütgm.Mustafa
		Urfa(güney)	30.8.1927	Ütgm.Mustafa
		Midyat	30.11.1340	Tgm.Mustafa
		Zaho	1.10.1927	Ütgm.Mustafa
		Şemdinli	30.1.1928	Ütgm.M.Mustafa
64	Mustafa Hilmi ORAY (12700)	Ankara(kuzey)	31.8.1337	Ütgm.M.Hilmi
		Ankara(güney)	2.9.1337	Yzb.Mustafa Hilmi
		Keskin	9.10.1337	Ütgm.M.Hilmi
		Sinop	15.7.1338	Yzb.M.Hilmi
		Osmancık(batı)	28.9.1338	Yzb.Mustafa Hilmi
		Osmancık(doğu)	2.11.1338	Yzb.Mustafa Hilmi
		Çorum(kuzey)	3.7.1339	Yzb.M.Hilmi
		Çorum(güney)	28.8.1339	Yzb.M.Hilmi
		Giresun	22.10.1332	Ütgm.M.Hilmi
		Urfa	21.11.1335	Ütgm.M.Hilmi
		Bitlis	12.5.1333	Ütgm.M.Hilmi
65	Mustafa Nuri YOLAÇ (850)	Kastamonu(batı)	-	Ütgm.Nuri
		Kastamonu(doğu)	3.11.1926	Ütgm.Nuri

Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
66	Mustafa Zekai (1322-110) (2800)	Keskin	22.11.1337	Yzb.Zekai
		Kayseri	24.9.1338	Yzb.Zekai
		Akşehir	24.8.1338	Yzb.M.Zeki
67	Naşit DUYSAK (800)	Bolu	25.10.1926	Tğm.Naşit
68	Osman Veysi TÜMSOY (17000)	Akhisar	27.11.1341	Bnb.Veysi
		Ulukışla	10.8.1340	Bnb.O.Veysi
		Mersin	22.10.1340	Bnb.O.Veysi
		Kozan(Sis)	15.8.1339	Bnb.O.Veysi
		Saimbeyli	15.8.1341	Bnb.O.Veysi
		Reşadiye	18.11.1331	Yzb.O.Veysi
		Gürün	23.4.1332 15.6.1332	Yzb.A.Veysi
		Adıyaman	25.7.1332 17.9.1332	Yzb.O.Veysi
		Münbiç	1.1.1332	Yzb.O.Veysi
69	Ömer Kadri KORAY (500)	Sivrihisar	15.10.1337 12.11.1337	Yzb.Ö.Kadri
70	Recep TAMKAN (6800)	Edremit	15.12.1925	Tğm.Recep Sadık
		Bandırma	9.8.1926	Tğm.Recep Sadık
		Bursa	-	Ütğm.Recep
		Orhaneli(Beyce)	15.11.1926	Tğm.Recep
		Çölemerik	15.12.1927	Tğm.Recep Sadire(ke)
71	Remzi ERGÜDER (600)	Denizli	10.9.1926	Yzb.Remzi

Nu	YAPAN Çalıştığı Alan (km ²)	PAFTASI	TARİH	RÜTBE ve İSİM
72	Sabih (8000)	Hasankale(batı)	1.8.1327	Kur.Bnb.Sabih
		Hasankale(doğu)	1.8.1327	Kur.Bnb.Sabih
73	Sadrettin SEVEN (6800)	Dilman	22.7.1328	Yzb.Sedreddin
		İspir	3.10.1328	Yzb.Sedreddin
		Muradiye	22.6.1328	Yzb.Sedreddin
74	Salih ÇİZGEN (4600)	Akhisar	25.11.1341	Bnb.M.Salih
		Eskişehir(batı)	31.5.1337	Yzb.M.Salih
		Eskişehir(doğu)	16.7.1337	Yzb.M.Salih
		Sivrihisar	8.10.1337	Bnb.M.Salih
		Ankara	24.10.1337	Bnb.M.Salih
75	Sedat Kadri MENGÜ (1000)	Ereğli	5.12.1926	Tğm.Sedat Kadri
76	Yusuf Seyfettin SALTİ (13200)	Edirne	-	Yzb.Seyfettin
		Simav	20.11.1341	Ütğm.Seyfettin
		Kırklareli	-	Yzb.Y.Seyfettin
		Şile(batı)	29.5.1927	Ütğm.Seyfi
		Şile(batı)	29.5.1927	Ütğm.Seyfi
		Afyon	30.7.1341	Yzb.Seyfettin
		Ereğli	-12.1926	Ütğm.Seyfettin
		Bolu(kuzey)	30.8.1926	Tğm.Seyfettin
		Bolu(güney)	20.10.1926	Ütğm.Seyfettin
		Katranlı	31.8.1340	Ütğm.Seyfettin
		Kırşehir	3.11.1340	Ütğm.Seyfettin
		Şemdinli	30.10.1927	Ütğm.Seyfi
		Şemdinli	30.11.1927	Ütğm.Seyfi